

FRANCIJA SE USMERJA LEVO:

Obeta se zmaga naprednih sil nad desnico

Ko je bil pred dobrim mesecem socialist Mitterrand z veliko večino izvoljen za novega predsednika francoske republike, je med prvimi ukrepi po prevzemu oblasti podpisal dekret o razpustitvi skupščine, v kateri je močno prevladovala desnica. Na podlagi tega sklepa je bil minulo nedeljo izveden prvi krog parlamentarnih volitev, drugi del pa bo sledil to nedeljo, ko bodo francoski volivci izvolili še tiste poslance, ki v prvem krogu volitev niso dobili potrebne absolutne večine. Čeprav torej prvi krog volitev nikakor ni odločilen, pa se naprednim silam po vseh predvidevanjih obeta prepričljiva zmaga nad desnico, ki je v dolgih desetletjih vladanja očitno zgubila zaupanje francoskega ljudstva.

Da se je Francija po desetletjih desničarske vladavine končno odločila za preokret in s tem za pot na levo, so pokazale že predsedniške volitve 10. maja, ko je socialist Mitterrand prepričljivo premagal svojega tekmeca Giscarda. To "uvodno" zmago naprednih sil pa je nedvoumno potrdil tudi prvi krog parlamentarnih volitev minulo nedeljo, ko so levičarske skupine dosegle skupno 55,8 odstotka vseh oddanih glasov in si s tem priborile ugodno izhodišče za odločilno merjenje sil, ki bo sledilo to nede-

ljo. Opazovalci političnega prizorišča v Franciji so si edini v oceni, da bo levica tudi to nedeljo dosegla visoko zmago — vprašanje je edino v tem, ali bodo v novem parlamentu imeli večino Mitterrandovi socialisti sami, ali pa bodo pri odločitvah glasovanjih odvisni od komunistov, kar bi seveda pomenilo, da bi si morali takšno podporo „kupiti“ s tem, da bi komunistom priznali določen vpliv na vladno politiko ali sploh sodelovanje v vladi.

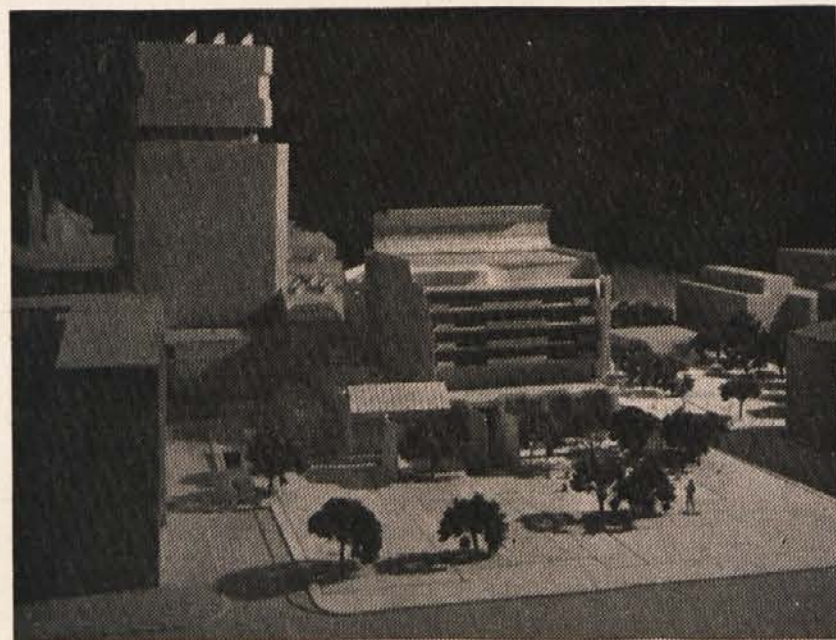
Kakor znano, je vprašanje vo-

lilnega zavezništva med socialisti in komunisti v francoskem političnem dogajanju že vedno igralo veliko vlogo. Medsebojni dogovori tako pri predsedniških kot tudi pri političnih volitvah so navadno imeli posledice ali za enega ali za drugega partnerja; tokrat izgleda, da bodo „ceno plačali“ komunisti: pri letošnjih predsedniških volitvah so utrpeli precejšnje izgube in so zbrali le okoli 15 odstotkov glasov, v prvem krogu parlamentarnih volitev minulo nedeljo jim je s 16,2 % sicer uspelo svoj položaj malenkostno popraviti, vendar je tudi to še daleč pod deležem leta 1978, ko so dobili še 20,6 % glasov. Bistveno drugačen je razvoj pri socialistih, ki so zadnji nedeljo skupaj z levimi liberalci dosegli 37,5 % glasov, medtem ko je njihov delež leta 1978 znašal samo 24,7 %. Nasprotno pa je desnica vidno nazadovala: golistična stranka od 22,6 na 20,8 % in Giscardova stranka od 21,5 na 19,2 % glasov.

Dokončno razmerje moči med levico in desnico bo seveda pokazal še drugi krog volitev to nedeljo, ko bo predvsem padla odločitev o tem, koliko poslancev bo imela posamezna skupina v novem parlamentu. Za večino je potrebnih 246 sedežev; v prvem krogu je socializem uspelo izvoliti 49 poslancev, za drugi krog to nedeljo napovedujejo dobre izgleda nadaljnjim 230 socialističnim kandidatom. Koliko od teh se jih bo uspešno uveljavilo? Odgovor na to vprašanje bodo v nedeljo dali francoski volivci, ki bodo s svojimi glasovi odločili tudi o tem, kako daleč na levo bo v prihodnjih letih šla pot Francije.

Neodgovornost take politike pa postane očitna še posebno v luči dejstva, da je bil izraelski napad na iraško elektrarno menda mišljen kot podpora Beginu v sedanjem volilnem boju. Tukaj pa nemoralnost seveda nima meja.

Cankarjev dom v Ljubljani je bil predstavljen tudi na Koroškem

Zastopniki Cankarjevega doma v Ljubljani so priredili v ponedeljek v hotelu Korotan v Sekiri tiskovno konferenco, na kateri so predstavnikom koroškega javnega življenja in tiska predstavili novi vseslovenski kulturni center ter jih seznanili z njegovo ureditvijo, funkcionalnostjo in delovanjem. O predstavitvi podrobneje poročamo na drugem mestu.

Obisk ameriških rojakov pri organizacijah koroških Slovencev

V torek opoldne so predstavniki obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev v hotelu Korotan v Sekiri sprejeli večjo skupino slovenskih rojakov iz Združenih držav Amerike, ki so svoje bivanje v stari domovini Sloveniji izkoristili tudi za krajši obisk na Koroškem. Tajnik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser in predsednik NSKS dr. Matevž Grlic sta gostom prikazala trenutni položaj na Koroškem ter jih seznanila z življenjem in bojem koroških Slovencev za uresničitev mednarodno zajamčenih narodnostnih pravic, zgodovinski razvoj naše dežele in njenih slovenskih prebivalcev pa jim je tolmačil sodelavec Slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu dr. Marjan Šturm. Zastopniki naših organizacij so rojakom iz Amerike izročili tudi nekaj literature, ki jih bo podrobneje seznanila z vprašanji slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

V imenu gostov se je zahvalil George Voinovich, župan ameriškega mesta Cleveland (ki ga zaradi velikega števila slovenskih priseljencev imenujejo tudi „ameriška Ljubljana“). Izrazil je veselje, da lahko osebno spoznajo koroške rojake in njihovo domovino ter se seznajajo z njihovimi problemi. Zastopnikom slovenskih organizacij je ob koncu izročil spominska darila.

Ameriški rojaki, ki jih je na kratkem izletu po Koroškem spremljal predsednik komisije za manjšinska in izseljenska vprašanja pri SZDL Slovenije Danilo Türk, so člani Združenja slovenskih društev v Clevelandu. Na obisk v staro domovino so prišli s svojo pihalno godbo, ki bo v teh dneh v organizaciji Slovenske izseljenske matice priredila koncerte v raznih krajih Slovenije.

Učimo se iz preteklosti da bomo znali zavarovati bodočnost

V ponedeljek bo minilo štirideset let od dneva, ko je nacistična Nemčija začela svoj poslednji veliki pohod v drugi svetovni vojni: dne 22. junija 1941 je nenadoma prelomila nemško-sovjetsko „sožitje“ na ozemlju Poljske ter napadla Sovjetsko zvezo. Sicer se je potem zvrstilo še mnogo zmagovitih bitk, osvajanj sovjetskih in drugih mest ter večjih in manjših spopadov po vsej Evropi — toda v bistvu je nemški vojni stroj že od tega dne nosil v sebi kal poznejšega stalingrajskega poraza, ki je pomenil veliki preokret v drugi svetovni vojni.

Časovno v isto dobo sodi tudi vstaja jugoslovanskih narodov in narodnosti, ki so bili potem s svojim junaškim narodnoosvobodilnim bojem vsem svobodoljubnim narodom edinstven zgled, kako se je treba borjevati za svobodo domovine, za uničenje okupatorskega nasilja in za zopetno vzpostavitev demokratičnih odnosov med ljudmi in narodi.

Od tedanjih zgodovinskih dogodkov je minilo štirideset let. V vseh teh desetletjih vlada mir vsaj na evropski celini, ki je bila nekdanj prizorišče največjih vojnih spopadov. Vendar pa tudi Evropa ni „otok blaženih“, saj se je po zakonitosti nekega čudnega blokoveškega ravnotežja spremenila v največjo orožarno atomske dobe ter bi zadostoval hip nerazsodnosti na eni ali na drugi strani, da bi se scvrlela v žaru velikanske jedrske eksplozije.

Pravijo, da je to blokovoško ravnotežje zgrajeno na strahu pred posledicami, ki bi jih imela nova vojna. Morda je na tem dejansko nekaj resnice — te resnice pa bi se morali tu-

di zavedati. Zato je potrebno, da vedno znova obujamo spomine na grozote druge svetovne vojne; spomine zlasti na imena krajev, ki bi morali ostati za vse čase neizbrisni v zavesti človeka in v zgodovini človeštva. Naj so to Dachau, Auschwitz, Mauthausen ali pa Lidice, Oradour, Jasenovac — to je le nekaj krajev neizmerne trpljenja, nečloveškega nasilja, nepopisnih krivic; le nekaj spomenikov, ki bi morali nenehno opozarjati k budnosti in k odločnosti, da pravočasno in z vsemi močmi preprečimo kakršno koli ponovitev takih ali podobnih dogodkov.

Ta vsebina protifašističnih tradicij je slej ko prej veljavna posebno se zato, ker tudi danes doživljamo kratenje svobode, zatiranje ljudi, odrekanje pravic. Zato zaslužijo vso solidarnost ljudstva v Afriki, v Srednji in Južni Ameriki ali kjerkoli drugod, skratka povsod tam, kjer se morajo še vedno boriti za neodvisnost, za človeško dostojanstvo, za enakopravnost ne glede na barvo kože, na jezik ali politično prepričanje.

Na nešteti spomeniki, ki so jih postavili po vojni širom Evrope, je v najrazličnejših jezikih in oblikah izpovedano predvsem eno: Nikdar ne smemo pozabiti krivic, trpljenja in žrtev, ki jih je zahtevala druga svetovna vojna. Spomin nanje pa mora biti obenem tudi opomin, biti mora obveznost, da zvesto čuvamo pridobitve — mir, svobodo in sožitje med narodi. In to ni le zveneča fraza, ki bi jo ponavljali ob gotovih priložnostih, marveč mora biti to vsakdanja stvarnost, kajti samo tedaj, če se bomo učili iz preteklosti, si bomo znali zavarovati tudi bodočnost.

Gibanje mladih socialistov

odločno za mir, razorožitev in popuščanje napetosti

V času od 5. do 9. junija je bilo na Dunaju mednarodno srečanje socialistične mladine, ki so se ga udeležile delegacije socialističnih mladinskih organizacij iz vsega sveta. To je bilo po letih 1927 in 1952 že tretjič, da je bil Dunaj zbirališče tisočev mladih socialistov in tudi ni pretirano, če organizator — v tem primeru socialistična mladina Avstrije — z zadovoljstvom ugotavlja, da je bilo srečanje v polni meri uspešno.

Srečanje mladih socialistov se je odvijalo pod aktualnimi gesli: „Za mir, razorožitev in popuščanje napetosti“, „Za mednarodno solidarnost“, „Za novo svetovno gospodarsko ureditev“ in „Za socialistično alternativo“. Zlasti prvi dve točki sta bili v ospredju seminarjev in diskusijskih prireditev. In tu se je znašla na zatožni klopi prav Avstrija (in njena socialistična vlada), ki se slej ko prej zavzema za proizvodnjo orožja, posebno tankov pri Steyr-Daimler-Puch, ki jih hoče z dobičkom izvažati v inozemstvo.

Lani je avstrijskim demokratičnim silam, med njimi je bila zlasti tudi socialistična mladina, še uspelo preprečiti izvoz teh tankov v fašistični Čile, toda zdaj grozi nevarnost izvoza istih tankov v eno najnevarnejših vojnih žarišč sveta:

na Bližnji vzhod. Avstrijska vlada zagovarja izdelovanje in izvoz mobilnih sredstev s priljubljenim argumentom „zavarovanja delov mest“. Vendar so mladi socialisti in njihovi gostje — med njimi tudi predsednik sindikata transportnih delavcev Fritz Precht — nedvoumno povedali, da dolgoročno tudi proizvodnja in izvoz orožja ne moreta zavarovati delovnih mest. Zlasti pa so opozorili tudi na dvolično moralo gospodarske politike, ki jo prakticira avstrijska vlada: na eni strani verbalno govoričenje o razorožitvi, na drugi strani pa proizvodnja in izvoz orožja. To je dvoličnost, so poudarili delegati mladinskih socialističnih organizacij, ki so bili zbrani na Dunaju.

Druga velika tema, o kateri je bilo govora na Dunaju, je med trenutni mednarodni položaj. V sre-

dišču zanimanja so stala tri žarišča, iz katerih so bili navzoči tudi delegati: Bližnji vzhod in palestinsko ljudstvo, ki je zlasti v zadnjem času spet izpostavljeno nasilju izraelskega razizma in cionizma; ljudstva Afrike, ki deloma še danes trpijo pod apartheidom in rasno diskriminacijo, ki jo nad njimi izvajajo bele manjšine; države Latinske Amerike in njihovi narodi — zlasti EL Salvador — ki ne trpijo samo pod različnimi fašističnimi hunтами (saj bi s temi opravili v nekaj tednih), marveč posebno pod masivnim vmešavanjem poživljenega imperializma Združenih držav Amerike. Iz vseh teh predelov so bile tudi navzoče delegacije pri dunajskem srečanju mladih socialistov: predstavniki PLO, POLISARIO in osvobodilnega gibanja EL Salvadorja, ki so bile deležne prisrčnih izrazov borbene solidarnosti in prijateljstva vseh drugih delegacij.

Politični višek je doseglo srečanje mladih socialistov s povorko in bakljado v soboto zvečer. Na tej zaključni prireditvi se je zbralo daleč nad 10.000 ljudi in bila je povsem v znamenju uvodoma omenjenih gesel. Glavni govornik je bil predsednik socialistične mladine Avstrije Josef Cap, ki je posebno ožigosal poživljeni imperializem ZDA pod novim predsednikom Reaganom (pri tem je izrazil upanje, da bivši filmski igralec Reagan v filmu, ki se trenutno odvija v Latinski Ameriki, ne bo ne režiser ne glavni igralec). Svaril je pred nevarnostjo nevtronske bombe, ki jo hočejo ZDA in NATO namestiti tudi v Evropi — kajti vsak korak atomarne oborožitve v Evropi je korak naprej k tretji svetovni vojni, tej pa naj velja najostrejša borba mladih socialistov. S tem pozivom je izžvenelo mogočno srečanje mladih socialistov na Dunaju.

Politični del srečanja je spremljal pester kulturni spored, ki so ga v posameznih dunajskih okrajih izvajale številne umetniške skupine — od gledaliških preko glasbenih do baletnih ansamblov. Višek teh prireditev pa je gotovo predstavljal koncert „Rock for peace“ („Rock za mir“) znanega italijanskega interpretata Edoarda Bennata, ki je navdušil tisoče mladincev.

Kakor so se vse delegacije strinjale z obsodbo imperialistične politike ZDA in z mlačnostjo evropskih socialističnih gibanj v tej zvezi, tako so nekatere delegacije le pogrešale diskusijo tudi o drugih nevarnih žariščih v svetu, kjer je prav tako v nevarnosti neodvisnost tamkajšnjih ljudstev — kot na primer na Poljskem in v Afganistanu. Tudi tam potrebujejo narodna in delavska gibanja solidarnost in podporo vseh socialističnih sil na svetu.

fra-ter.

NA PRIMERU MADŽAROV V SLOVENIJI:

Resnično enakopravno sožitje

izključuje možnost za pojave nacionalizma

Madžarska narodnost v Sloveniji, konkretno v občinah Lendava in Murska Sobota, se enakopravno vključuje v vse oblike družbenega, gospodarskega in javnega življenja, je bilo ugotovljeno na razširjeni seji medobčinskega sveta socialistične zveze za Pomurje. Na seji so tudi naglasili, da je bilo v zadnjih letih veliko storjenega na področju uresničevanja posebnih pravic narodnosti, opredeljenih v ustavi in občinskih statutih, tako da sožitje večinskega naroda in narodnosti izključuje tudi sleherno možnost za pojave nacionalizma.

Ob ugotavljanju uspešnega razvoja, ki se kaže glede položaja madžarske narodnosti v lendavski in soboški občini, pa na merodajnih mestih nikakor ne zapirajo oči pred tistimi vprašanji, ki jih bo treba še urediti oziroma izboljšati. Zavedajo se namreč, da so prav odkrite razprave doslej vedno prispevale k

hitremu in tudi učinkovitemu reševanju narodnostne problematike v obeh pomurskih občinah. V obeh občinah obstajata samoupravni interesni skupnosti za prosveto in kulturo madžarske narodnosti, ki sta veliko prispevali k razvoju samoupravnih odnosov.

Precejšen korak naprej je bil v zadnjih letih na rejen tudi na področju informiranja in obveščanja madžarske narodnosti v Pomurju. Tednik „Nepujsag“ izhaja v razširjenem obsegu, izboljšan je bil madžarski radijski program, sedanjo štirinajsturno dvojezično televizijsko oddajo „Mostovi-Hidak“ nameravamo spreminiti v tedensko oddajo in jo še aktualizirati, občinski upravni organi skrbijo za dvojezično informiranje, k boljši informiranosti Madžarov v Pomurju pa bosta predvsem prispevala tudi nov radijski studio v Lendavi in televizijski pretvornik za sprejemanje madžarskega televizijskega programa.

Velenje bo nosilo ime Josipa Broza Tita

„Delovni ljudje in občani v Velenju smo s svojim dosedanjim delom in rezultati dokazali, da znamo in hočemo uresničevati tisto, kar v praksi pomeni boriti se za uresničevanje Titovih idej o samoupravljanju in Titove vizije razvoja naše samoupravne socialistične skupnosti.“

Tako so Velenjčani zapisali v predlog za poimenovanje Velenja po lani umrlem predsedniku Titu. Predlagajo, naj bi za novo ime Velenja sprejeli naziv Titovo Velenje. Poimenovanje naj bi opravili ob letošnjem občinskem prazniku, ki ga Velenjčani obhajajo vsako leto 8. oktobra v spomin na zgodovinski dan pred 40 leti, ko so partizani napadli Šoštanj.

O predlogu občinskih dejavnikov Velenja je že razpravljala koordinacijski odbor za obeleževanje in ohranjanje imena in dela Josipa Broza Tita pri predsedstvu republiške konference SZDL Slovenije in ga tudi podprl. Clani odbora so menili, da je predlog Velenja v skladu s pobudo predsedstva SFRJ, da se v vsaki republiki v Jugoslaviji poimenuje eno mesto po tovarišu Titu. Poudarili so, da je Velenje glede na zgodovinski razvoj in razvoj po vojni skupaj s prebivalci vse Saške doline in vse Slovenije dokazalo in z delovnimi uspehi potrdilo neomajno pripadnost v vseh naporih za izgradnjo samoupravne socialistične Titove Jugoslavije.

Društveno življenje v Avstriji

Iz poročila, ki ga je objavilo notranje ministrstvo, je razvidno, da je bilo lani v Avstriji prijavljenih 58.000 najrazličnejših društev in združenj na društveno-pravni podlagi. To pomeni, da se je število društev v primerjavi z letom poprej še bistveno povečalo, kajti v letu 1979 je delovalo v Avstriji za 1958 društev manj kot lani.

Sorazmerno s številom prebivalstva je pri društvenem življenju Koroška na prvem mestu med avstrijskimi zveznimi deželami. Na Koroškem pride namreč eno društvo povprečno na 96 prebivalcev, na Gradiščanskem na 103 prebivalce, na Nižjem Avstrijskem na 113, na na Predarljskem na 120, na Solnograškem na 126, na Zgornjem Avstrijskem na 127 in na Tirolskem ter Štajerskem na 130 prebivalcev, medtem ko zavzema zadnje mesto Dunaj, kjer pride po eno društvo šele na 181 prebivalcev, kar pomeni, da je na Koroškem „gostota“ društev skoraj dvakratna v primerjavi z Dunajem.

Za razliko od povprečja je po absolutnih številkah stanje seveda bistveno drugačno: največ društev, namreč 11.915 deluje na Nižjem Avstrijskem; na Zgornjem Avstrijskem imajo 9770 društev, na Dunaju 9291, na Štajerskem 9230, na Tirolskem 4302, na Koroškem 3450, na Solnograškem

3270, na Gradiščanskem 2625 in na Predarljskem 2547 društev.

Gledano po namenski usmeritvi oziroma dejavnosti društev, zavzema prvo mesto v društvenem življenju šport. Lani so namreč nasteli v Avstriji kar 12.684 telovadnic in športnih društev. Daleč za temi so varčevanja, takih društev je bilo 9421. Na tretjem mestu so kulturna društva, ki jih je bilo registriranih 7187. Nadaljnjih 4506 društev je skrbelo za gradnjo in oskrbovanje novih stanovanj oz. naselij. Združenj, ki se bavijo z nego tradicij (Kameradschaftsvereine), je bilo 1670. Toda v primerjavi s številom športnih društev morda najbolj preseneča dejstvo, da se je z deklarirano politično dejavnostjo ukvarjalo samo 1148 društev.

RAZSTAVA NA DUNAJU:

„Prvo leto upora“

V klubu jugoslovanskih delavcev na Dunaju „Ilinden“ (16. dunajski okraj, Herbststr. 51) je bila minulo nedeljo svečana otvoritev razstave „Prvo leto upora“, ki sta jo ob 40. letnici vstaje jugoslovanskih narodov pripravila Muzej ljudske revolucije v Ljubljani in republiški komite za informiranje SR Slovenije ob sodelovanju Kulturno-informativnega centra SFRJ na Dunaju in tamkajšnjih klubov jugoslovanskih delavcev.

Udeležencem otvoritvene svečanosti je izrekel dobrodoščilo predsednik društva Petre Atanasovski, o pričetkih narodnoosvobodilnega gibanja na Slovenskem je govoril direktor jugoslovanskega kulturno-informativnega centra na Dunaju Eric Frankl, razstavo pa je odprla predsednica slovenskega Kulturnega društva „Ivan Cankar“ Mila Megušar.

Razstava, ki z dokumentarnimi fotografijami in skicami prikazuje razvoj povezovanja slovenskih narodnih sil pred štiridesetimi leti, bo odprta do 28. junija, in sicer dnevno od 17. do 20. ure. Na njej bodo na Dunaju živeči jugoslovanski delavci, pa tudi drugi Dunajčani, lahko spoznali zgodovinske dogodke pred štiridesetimi leti, ko se je slovenski narod skupaj z ostalimi narodi in narodnostmi Jugoslavije uprl fašističnemu okupatorju in začel junjski boj za osvoboditev.

Zastopniki ZSO obiskali gradbišče novega mladinskega doma

V ponedeljek so zastopniki Zveze slovenskih organizacij na Koroškem obiskali gradbišče v celovškem predelu Št. Peter, kjer je — kakor smo v našem listu že obširno poročali — pred nedavnim Slovensko šolsko društvo začelo graditi nov mladinski oziroma dijaški dom. Pod strokovnim vodstvom so si ogledali, kako poteka prva faza gradbenih del na objektu, ki bo nudil sodobne pogoje za vzgojo in delovanje naše mladine.

STROKOVNJAKI OZN NAPOVEDUJEJO:

Dobrih 6 milijard ljudi bo leta 2000 živel na našem svetu

Strokovnjaki Organizacije Združenih narodov cenijo, da bo leta 2025 na svetu živel okrog 8,3 milijarde ljudi — to bi bilo skoraj dvakrat toliko, kolikor je svetovno prebivalstvo znašalo leta 1980.

Po poročilu, ki so ga objavili na sedežu OZN v New Yorku, je svetovno prebivalstvo v minulemu letu poraslo na 4,437 milijarde ljudi, kar pomeni, da se je število svetovnega prebivalstva v zadnjih treh desetletjih povečalo za 1,9 milijarde. Do leta 2000 naj bi svetovno prebivalstvo po predvidevanjih strokovnjakov OZN naraslo na 6,1 milijarde in do leta 2010 na sedem milijard.

Pričakujejo, da bo okoli leta 2025 že 83 odstotkov vsega človeštva živel v deželah v razvoju, na katere odpade danes okoli 74 odstotkov svetovnega prebivalstva. Prebivalstvo Afrike bi se v tem času potrojilo, prebivalstvo Južne Azije pa podvojilo, medtem ko za Latinsko Ameriko napovedujejo porast prebivalstva za 150 odstotkov; nasprotno s tem eksplozivnim naraščanjem pa naj bi se prebivalstvo Kitajske povečalo „samo“ za 50 odstotkov.

Povsem drugačen razvoj napovedujejo za razvite države, kjer porast prebivalstva že zdaj močno zaostaja tistim v nerazvitih predelih sveta. V petdesetih letih je prišlo v razvitih državah na 1000 prebivalcev le 22 rojstev, toda v letih 1975 do 1980 je to število nazadovalo celo na 16.

Cvetlice domačega vrta — v zbirki „Mladi Korotan“

izšle pesmi Milice Hrobath in Lenčke Kupper

Vsak izid knjige domačega avtorja je razveseljiv. Posebno nas veseli, če gre za mladinsko literaturo, ker je slednja v našem slovstvu zelo redka. Franc Kattinig je pravkar izdal in založil za Slovenski informacijski center dve, sicer drobni, a izredno prikladni knjižici oziroma zbirki otroških pesmi izpod peresa Milice Hrobath in Lenčke Kupper. Tako sta avtorici prispevali k popestritvi slovenske mladinske književnosti na Koroškem in bi njuni zbirki lahko imenovali cvetlice domačega vrta.

Milica Hrobath je pod naslovom „Vigredno sonce“ zbrala dvaindvajset drobni pesmi, namenjenih otrokom predšolskih in prvih šolskih let. Kot je avtorica na predstavitvi povedala, gre za preproste ver-

dem rodu in tako postala ena izmed rednih sodelavk našega slovenskega šolskega lista. Kljub temu moramo zapisati, da gre za iskrene zapise, ki bodo med mladimi bralci gotovo našli topel sprejem. K temu pa je brez dvoma prispeval tudi Karl Vouk, ki je knjižico opremil s primernimi ilustracijami.

„Pojmo s ptički“ je naslov knjižice Lenčke Kupper. Tu pa ne gre le za zbirko besedil, marveč za pesmarico dvajsetih pesmi, za katere je avtorica napisala besedila in melodije. Tudi Lenčka Kupper je povedala, da je pesmi zlagala in skladala za svoje otroke in je pravzaprav po naključju prišlo v javnost, da je pesem „Nekoč je bil en škrt“, ki jo danes pojejo otroci v otroških vrtcih, njena in da ima na zalogi še številne druge melodije, primerne za otroke. Tako je prišlo do izdaje njene pesmarice. In tako je tudi prav! Prav pa je tudi, da je tudi Lenčkino pesmarico ilustrirala domača slikarka Andreja Zikulnig, ki je s svojim prispevkom da-

la zbirki posebno optično privlačnost. Škoda le, da besedila niso natisnjena še posebej, kar bi zbirki dalo dvojni pomen, namreč lažjo bralno možnost posameznih tekstov.

Avtoricama k njunima prvencema iskreno čestitamo in jima želimo še nadaljnjih uspehov pri umetniškem snovanju. Priznanje gre se-

veda tudi prof. Jožku Kovačiču, ki je pesmarico Lenčke Kupper uredil in notografiral. Čestitamo tudi založniku, ki je z imenovanima knjižicama pričel izdajati novo serijo z naslovom knjižnica „Mladi Korotan“. Staršem in učiteljem priporočamo, da si zbirki nabavijo. Kupite ju lahko pri SIC-u, ali v knjižarni „Naša knjiga“ v Celovcu.

Franc Kattinig je na predstavitvi spregovoril tudi o založniški dejavnosti SIC-a in o njegovih problemih, zlasti finančnih, saj bo tudi priščujoči zbirki prodajal pod tiskarskimi stroški (a šil. 35.—) in bodo morali znaten del stroškov kriti iz dotacij organizacij.

Predstavitev imenovanih zbirk je bila v prostorih otroškega vrta društva „Naš otrok“, zato je predsednica Majki Šikoronija tudi spregovorila o tej vzgojni ustanovi in dejala, da bo ob koncu šolskega leta vrtec zapustilo 14 otrok, tako da bo v jeseni spet nekaj prostih mest in priporočamo, da se interresenti že zdaj javijo pri vodstvu vrta. Na vprašanje, kako se vrtec vzdržuje je bilo povedano, da eno tretjino dajejo starši, ki mesečno plačajo vključno s kosilom šil. 750; občina Celovec po novem daje 60.000, dežela 30.000 šil., nekaj sredstev dobijo tudi od zvezne vlade, ostalo pa krije NSKS oz. ZSO. Gospa Šikoronija je tudi naglasila, da imajo otroci, ki obiskujejo vrtec, tudi možnost uka slovenščine.

V OKVIRU „SPECTRUM 81“:

Slovensko mladinsko gledališče v Beljaku

Le nekaj dni je še do pričetka mednarodnega gledališkega festivala v Beljaku. Priprave za gledališki teden „Spectrum 81“ so zaključene. Pravkar so stekle priprave za predpridajo vstopnic — in prednaročila že prihajajo iz cele Avstrije.

Ta edinstveni mednarodni gledališki festival, ki se bo pričel v nedeljo 21. junija, bo otvoril sam prosvetni minister in vicekancler dr. Fred Sinowatz in sicer v kongresni hiši v Beljaku. Potem pa se bodo teden dni vrstile predstave za predstavno na različnih mestih in ob različnih časih. Kot smo že poročali, bo v Beljaku v teh dneh 60 gledaliških predstav 49 produkcij, katere bo uprizorilo 29 gledaliških ansamblov iz 14 držav sveta. Prireditelji pričakujejo, da se bo teh predstav udeležilo skupno 15.000 ljudi. Namen festivala „Spectrum 81“ je, gledališče približati kar najširšim krogom prebivalstva. Zato so pri sestavi programa upoštevali vse gledališke zvrsti od komedije, drame, pantomime in tja do lutkovnih predstav. Torej bo v tem tednu na voljo za vsakega nekaj — tudi za slovenske rojake na Koroškem. Kajti na tem festivalu bosta sodelovala dva gledališka ansambla iz Slovenije.

Zadnjič smo na tem mestu kratko predstavili komad s katerim bo sodelovalo Primorsko dramsko gledališče; tokrat pa predstavljamo komad Petra Hacksa „Šuhu in leteča princesa“ s katerim bo v Beljaku sodelovalo Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane. Pri tem gre za domiselno mladinsko igro, neke vrste pravljico. Šuhu se ne rodi kot otrok, ampak kot jajce, iz katerega se pozneje skobača. To je seveda povezano s številnimi zapleti, župan ni mogel postati boter in iz maščevalnosti šikanira krojača, Šuhujevega očeta. Slednja skušata župana ukaniti, a tudi to ne uspe tako kot želi oče, zato se Šuhu poda na rajžo po svetu. Ob tem se srečava z različnimi težavami. V tej

pustolovščini Šuhu sliši pesem leteče princeske, ki se odpravlja na let v Mezopotamijo. Tudi princeska sliši njegovo pesem in tako se prične iskanje drug drugega. Končno se vendarle najdeti. To pa je seveda spet pov-

vod za razne zaplete za Šuhuja in njegovo ljubezen. Tako je igra polna napetosti in zato zahteva močno sodelovanje občinstva. Mladina pa je za take igre posebno dovzeta in priporočamo, da predstavi, ki bosta v četrtek 25. junija ob 9. uri dopoldne in ob 19. uri v Delavski zbornici v Beljaku, obišče čimveč mladine, saj bo imela enkratno priložnost videti delo svetovno znanega avtorja, ki živi v Vzhodni Nemčiji.

V igri „Šuhu in leteča princesa“ nastopajo Željko Hrs, Olga Gradova, Sandi Pavlin, Niko Goršič in drugi znani igralci. Ob tej priložnosti pa še enkrat opozarjamo na predstav Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice, ki bo v petek 26. junija ob 20. uri v Kletnem gledališču v Beljaku uprizorilo Povšetovo monodramo „Izvolite, tovariš Marjan!“

Izšel bo prvenec koroškega avtorja

Janko Ferk, mladi koroški Slovenec, ki ima za seboj že vrsto objav v raznih kulturnih in literarnih revijah, bo v jeseni objavil pri dunajski založbi Paul Zsolnay svoj romanski prvenec z naslovom „Der verurteilte Kläger“. Avtor je roman napisal pod vplivom Kafkinega „Procesa“ in je za svoje delo leta 1979 prejel veliko avstrijsko literarno nagrado za mlado književnost. Kot znano nagrado podeljuje Prva avstrijska hranilnica (Erste österreichische Sparkasse); za podelitev nagrade Ferku se je zavzemala dunajska pisateljica Jutte Schuting.

Janku Ferku k temu uspehu čestitamo. Vendar ob tem ne moremo mimo dejstva, da je avtor besedilo napisal v nemškem jeziku in sporočilo založnika, da bo tiskal literarno delo koroškega Slovenca zveni malce čudno. Čudno pa se zdi tudi nam, da naš rojak svojo literarno pot začne v tujem jeziku. Očitno so dunajskemu založniku taki „Slovenci“ bolj pri srcu kot taki, ki pišejo v materinščini. S tega vidika ob taki novici seveda ne moremo biti srečni. Kljub temu želimo avtorju mnogo uspeha z željo, da bi še kaj napisal v matereščini.

Praznik slovenske pesmi v Šentvidu pri Stični

V Šentvidu pri Stični bo prihodnjo nedeljo 21. junija že 12. Tabor pevskih zborov. Prireditelji sporočajo, da bo letošnji tabor slovenskih pevskih zborov po številčnosti presegel vse dosedanje, saj se je le sodelovanju prijavilo več kot dvesto pevskih zborov iz Slovenije, sosednje Hrvaške in iz zamejstva. Skupno se bo v Šentvidu pri Stični letos zbralo približno sedem tisoč pevk in pevcev. To pa bo brez dvoma privabilo tudi številne ljubitelje slovenske pesmi od blizu in daleč — prireditelji pričakujejo, da bo to nedeljo pevski tabor, na katerem bodo zbori nastopili tudi v združenem sestavu, v Šentvidu prišlo od deset do petnajst tisoč obiskovalcev.

Letošnji pevski Tabor bo potekal v okviru praznovanja 40-letnice ustanovitve Osvobodilne fronte in bo tudi pevski spored temu primerno prirejen. Kot znano, so skoraj na vseh dosedanjih pevskih taborih sodelovali tudi pevski zbori s Koroške. Večinoma je zbor organizirala Slovenska prosvetna zveza. Tako so zdaj le še redki koroški zbori, ki na tej veliki pevski manifestaciji še niso sodelovali. V okviru te prireditve je tudi poseben koncert slovenskih pevskih zborov iz zamejstva, ki pri občinstvu vedno najde navdušen sprejem. Na teh koncertih sodelujejo zbori iz Koroške, Primorske, Kanalske doline in Zgornjega Senika v Porabju, torej iz vseh zamejskih regij, kjer je slovenski življenjski. Na taboru pa sodelujejo tudi slovenski pevski zbori slovenskih izseljencev oziroma rojakov, ki so na začasnem delu v tujini; prav tako pa pridejo tudi zbori slovenskih društev iz drugih jugoslovanskih republik, večinoma Hrvaške.

Letos bo na Taboru slovenskih pevskih zborov sodeloval moški pevski zbor SPD „Edinost“ iz Pliberka, ki ga vodi Valentin Hartman.

Desetič je letos konec maja poveljala Zveza koroških pisateljev literarne ustvarjalce — tokrat iz 11 držav — za tri dni v Fresach.

Govora je bilo med drugim tudi o problematiki literarne kritike. Referentka E. Endres iz Münchna je odločno nastopila proti takojimnim literarnim papežem, ki si iz ptičje perspektive ob vsaki priložnosti drznejo kritizirati in strgati vse, kar jim ne paše v njihov literarnoestetski in ideološki koncept. Zahtevala je, da se vsak literarni kritik zave, kako lahko škoduje razvoju in nadaljnjemu ustvarjanju avtorja, zahtevala je tudi, da se kritik predvsem samokritično obrne na delo, ki ga misli ocenjevati. Kritika novega dela odločilno vpliva na recepcijo dela, na potencialne bralce, zato ga sme kritik le zelo previdno predstaviti javnosti.

V diskusiji je nemško govoreči romanski pisatelj Storch postavil vprašanje, če v današnjem času, ko obstaja nešteto literarnih struj, objektivno merilo literarne kritike sploh eksistira, če ima eden in isti kritik sploh pravico, da k vsakemu delu izjavi

svoje mnenje, da se z vsako literarno zvrstjo ukvarja.

Nemški pisatelj Hasselblatt vidi delo literarnega kritika v sodelovanju z avtorjem. Kritik mora neobremenjen

kot ljudje, ki jih pritiskajo.

Salzburški avtor Christian Wallner pa je dodal, da ima avtor tudi dosti možnosti povečati svoj vpliv s pomočjo modernih komunikacijskih sred-

tem, da Bernhardov jezik ne zaupa jasnim formulacijam, da je poln dvoumnih stavčnih struktur in je težko najti primerno besedišče v drugem, v tem primeru poljskem jeziku. Prevod

predvsem kontakte z večinskim narodom in ljudmi, ki drugače mislijo.

Tako vedenje po mnenju predavatelja močno obremenjuje tudi delo južnotirolskih pisateljev, predvsem pa ogroža obstoj manjšine same.

V diskusiji je Boris Pahor iz Trsta dejal, da živi v Italiji enajst narodnih manjšin, da pa imajo od vseh teh le južni Tirolci in tržaški Slovenci več ali manj zagotovljene pravice.

Bogdan Pogačnik iz Ljubljane je v kratkem referatu omenil, da je Fresach tudi za Slovence kulturnozgodovinsko pomemben kraj, da so v tem kraju doma brežinski spomeniki. Dejal je, da so Slovenci v svoji zgodovini sicer vedno spet nastradali in bili zatirani, da pa so s svojo literaturo kljubovali vsakemu drugemu večjemu narodu.

Fresach je za številne avtorje iz vzhodne in zapadne Evrope kraj, kjer se lahko informirajo, kjer lahko vsak pove, kar hoče in kar misli; kjer vsak najde druge, ki ga razumevajo in poslušajo. Da je predvsem to zelo važno, ve organizator teh dnevnov, Walter Nowotny.

Marica Kulnik

10. Srečanje literatov v Fresachu

vzeti tekst v roke, ga oceniti in meriti ob tekstu samem, ne z različnimi drugimi merili ali celo predsodki.

Salzburški avtor Walter Müller je satirično orisal našo družbo, ki v glavnem le še s stroji, televizijo in kompjutorji med sabo komunicira. Bral je o silnem vplivu informacijskih sredstev, ki človeku onemogočajo, da uporablja lastne izkušnje in individualno doživlja. V delovnem procesu so osebni človeški kontakti deloma reducirani, deloma jih sploh ni več, delo človeka upravlja stroj. Kar naj bi ustvarjali ljudje, delajo kompjutorji, in človek le še pritiska na gumba.

Madžarski avtor Otto Javor je v diskusiji dejal, da se mu gumbi na kompjutorjih ne zdijo tako nevarni

stev, da ni knjiga edina pot do človeka.

Tudi Dieter Hasselblatt je opozoril na pozitivne strani tehničnega razvoja. In Jaro Dolar iz Ljubljane je menil, da nevarnost ne obstoja v tem, kar iz kompjutorja pride, temveč v tem, s čimer ga človek programira.

Peter P. Wiplinger je ob koncu še dodal, da imamo nalogo, da razvoj informacijskih sredstev stalno opazujemo in kontroliramo, ker so pač nova resničnost, s katero moramo živeti.

Poljska predavateljica Ernest Dyzek in Marek Nowak — prvi pisatelj, drugi jezikoslovec —, ki sta skupno prevedla Thomas Bernhardovo delo „Das Kalkwerk“ v poljščino, sta govorila o problematiki prevajanja. Ta obstaja pri tem delu med drugim v

tem, da ni knjiga edina pot do človeka. Tudi Dieter Hasselblatt je opozoril na pozitivne strani tehničnega razvoja. In Jaro Dolar iz Ljubljane je menil, da nevarnost ne obstoja v tem, kar iz kompjutorja pride, temveč v tem, s čimer ga človek programira.

Peter P. Wiplinger je ob koncu še dodal, da imamo nalogo, da razvoj informacijskih sredstev stalno opazujemo in kontroliramo, ker so pač nova resničnost, s katero moramo živeti. Poljska predavateljica Ernest Dyzek in Marek Nowak — prvi pisatelj, drugi jezikoslovec —, ki sta skupno prevedla Thomas Bernhardovo delo „Das Kalkwerk“ v poljščino, sta govorila o problematiki prevajanja. Ta obstaja pri tem delu med drugim v

Predstavitev Cankarjevega doma

novega vseslovenskega kulturnega centra v Ljubljani

V zadnji številki našega lista smo obširno poročali o nastanku Cankarjevega doma — novega vseslovenskega kulturnega centra v Ljubljani. Pretekli ponedeljek pa sta generalni konzulat SFRJ v Celovcu in predstavniki Cankarjevega doma v Ljubljani vabili v hotel Korotan v Sekiro, kjer so predstavniki koroškega javnega življenja in javnim občilom predstavili novi Cankarjev dom — kulturni in kongresni center v Ljubljani.

Ob tej priložnosti so navzočim — med katerimi so bili tudi predstavniki slovenske narodne skupnosti ZSO, NSKS, SPZ in KKZ — razložili potrebo o gradnji tega velikega projekta ter o kulturni in kongresni dejavnosti, ki jo bo možno razvijati v tej zgradbi. Uresničitev tega projekta so narekemale številne potrebe sodobnega kul-

turnega in političnega življenja SR Slovenije. Zato je operativni štab najprej nabiral izkušnje tovrstnih zgradb v svetu in ob tem prišel do spoznanja, da je večina zgrajena le za določene namene, zato so se odločili za postavitev večnamenskega doma. Kot je predstavitev pokazala, je to projektantom povsem uspelo, saj je sleherni dvo-

rano možno uporabiti za več namenov. S tem pa bo brez dvoma tudi možna široka uporabnost Cankarjevega doma za številne prireditve od kulturnih do kongresnih, kar bo gotovo vplivalo na ekonomičnost Cankarjevega doma. Dom seveda ne bo namenjen le potrebam SR Slovenije, ampak bo na voljo tudi raznim mednarodnim prireditvam, torej kongresom, simpozijem itd. Cankarjev dom je tehnično opremljen z najsodobnejšimi napravami in je v tem možno izvesti kakršnokoli prireditev. Zato je programski svet v svoj poizkusni program vključil tudi gostovanje znanih svetovnih ansamblov. V svo-

Katoliška prosveta v Šmarjeti v Rožu vabi na igro

KJE JE MEJA

v soboto 20. junija 1981 ob 20. uri v farni dvorani v Šmarjeti v R.
Gostuje igralska skupina SKD iz Glasnice.

Katoliško prosvetno društvo „Planina“ v Selah vabi na

NASTOP UČENCEV OSNOVNE ŠOLE IN MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA

IZ MIRNE

v soboto 20. junija 1981 ob 15. uri v farni dvorani v Selah.

je dlovanje pa odgovorni želijo vključevati tudi kulturne skupine iz zamejstva, razumljivo pa želijo tudi vplivati na meddržavno oz. meddeželno kulturno izmenjavo.

Po izvajanih direktorja Cankarjevega doma tovariša Kerta in direktorja programskega sveta tovariša Javornika, so udeležencem še predvajali diapozitive, na osnovi katerih so dobili temeljit vpogled te zgradbe od začetka gradnje in do zaključne faze. Nato so predstavniki Cankarjevega doma odgovarjali še na številna vprašanja, ki so se nanašala na obliko financiranja in na stroške vzdrževanja ter o tehničnih vprašanjih. Pri tem se je tudi izkazalo, da bodo številni predstavniki in kulturne skupine s Koroške šli v Ljubljano, da še na licu mesta vidijo Cankarjev dom, največji kulturni objekt, v katerem se bo odvijalo kulturno življenje vsega slovenskega naroda in ki bo tudi posredoval kulturne dosežke drugih narodov.

IKEJ

Radenthein - občni zbor Avstrijskega planinskega društva

Mlinarjev Lojz - 80-letnik

Še poln energije in življenjske sile je te dni praznoval Alojz Müller pd. Mlinar iz Cirkovč svoj 80. življenjski jubilej. Čeravno je izpolnil že 80 let svoje življenjske poti, mu po njegovi zunanosti in duševni svežini, nihče ne bi prisodil te starosti.

Naš jubilar izhaja iz znane Mlinarjeve družine v Cirkovčah. Bil je otrok številne družine, ki pa je imel to srečo, da je že v njegovih mladih letih na domu vladalo blagostanje. Pri hiši ni manjkalo kruha. Na kmetiji, ki jo je podedoval od svojega očeta, je bilo nekoč zelo živahno in mnogo ljudi za delo. Poleg družinskih članov so bili pri hiši še hlapci in dekle, tako da je šlo delo, ki ga ni bilo malo, lažje od rok. Takrat seveda še ni bilo strojev in traktorjev, da bi mlatili in „štrajfali“, kosili in želi, vse to so morali opravljati pridni ljudje. Lojz si je klub obilnemu delu vzel čas za druga dela, kot za razna popisovanja za občino, delal veterinarske preglede zaklane živine in še marsikaj drugega. Dobro se spozna pri boleznih živine, tako da so ga sosede vedno klicali, če je bilo kaj narobe. Skratka rad je pomagal in še pomaga in zato tudi uživa vsesplošno spoštovanje in priljubljenost.

Tudi na prosvetno delo ni pozabil. Že kot mlad fant se je vključil in pel v zboru, deloval v društvu in v gospodarskih ustanovah. Imel je vedno dovolj dela in potov, tako da bi se skoraj pozabil oženiti. Šele par let za tem, ko je srečal Abrahamo, je našel svojo Aleško Ančko in se poročil. Pridnemu Lojzu se je pridružila še žena s svojo marljivostjo in razgledanostjo za gospodarjenje tako da sta skupno ustvarila vzoren kmetijski obrat. Skrbeti je bilo treba tudi za tri hčerke, ki sta jih dala šolati. Čeprav bi bila pomoč doma pri delu več kot dobrodošla, pa sta uvidela roditelja raje bolj zavahala rokave in

dekletom omogočila lažji in boljši kruh. Starejša hčerka Micka je pred leti uspešno končala študij medicine, mlajša Helka še študira, Ančka pa bo skrbela, da bo pridni in marljivi Mlinarjev rod tudi v bodoče v ponos domačega kraja.

Številnim čestitkam in dobrim željam jubilaru so se pridružili tudi odborniki Posojilnice Pliberk in se mu zahvalili za storjeno plemenito delo v korist naše narodne skupnosti in mu želeli še mnogo zdravih in srečnih let v krogu svojih.

Log ob Vrbskem jezeru

Arnold Miškulnik 60-letnik

Pred dnevi je v Logu pri Škofičah obhajal Arnold Miškulnik svoj 60-letni življenjski jubilej. Poznamo ga kot vnetega prosvetaša in zadružnika. Že od mladih let poje pri škofiškem zboru SPD „Edinost“ in je aktiven zlasti v domači Posojilnici. Kot odbornik obeh institucij je seveda močno povezan z domačim krajem oziroma prebivalstvom, ki ga zelo čista in spoštuje. Zaradi boleznih je moral predčasno v pokoj, vendar Nolti, tako mu pravijo domačini, ni legel v senco, da bi tam dremal, temveč se ubada, kot smo že omenili s stvarmi, ki so koristne in neobhodno potrebne naši narodni skupnosti. Zarjaveči ne sme, pravi in pridno poje v škofiškem zboru. Zelo je hvaležen zdravnikom, da so mu povrnilo zdravje.

Noltiju Miškulniku k njegovemu prazniku iskreno čestitamo z željo, da bi bil zdrav in čil ter še naprej tako prizadeven.

Številnim čestitkam se pridružuje tudi uredništvo in uprava Slovenskega vestnika.

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA LETOVANJE OTROK NA MORJE

Viktringer Ring 26
(Vinko Kušej)
telefon (0 42 22) 72 5 65

Gasometergasse 10
(Milka Kokot)
telefon (0 42 22) 32 5 50

Spoštovani starši!

Vljudo Vam sporočamo, da bo LETOVANJE OTROK NA MORJE V SAVUDRIJI letos v 2 izmenah:

1. izmena: od 6. avgusta do 20. avgusta 1981
2. izmena: od 20. avgusta do 3. septembra 1981

Koordinacijski odbor nudi:

Prostore za bivanje, 5 obrokov hrane dnevno, za vsake 10 otrok enega vzgojitelja, zdravstveno oskrbo in v primeru potrebe prevoz bolnega otroka v bolnico; prevoz v Savudrijo in nazaj.

Cena za 14-dnevno bivanje znaša 1400 šilingov; prevozni stroški: 400 šilingov.

Prijavnice dobite pri zgoraj omenjenih naslovih. Zadnji rok prijave je za 1. izmeno (6. 8. do 20. 8.) do 30. junija, za 2. izmeno (20. 8. do 3. 9.) do 15. julija.

Koordinacijski odbor nudi vse potrebne informacije za koriščenje podpore za letovanje s strani zavarovalnic.

RAZGLAS

V zvezi z letovanjem otrok na morje išče koordinacijski odbor vzgojitelje. Interesenti naj se javijo pisмено na enega od zgoraj omenjenih naslovov do 25. junija 1981.

Pogoji za sprejem: dopolnjeno 18. leto, izkušnje v vodenju skupin (prednost imajo učitelji (ce) študentje (ke) pedagoške smeri).

Šahovska interliga prijateljstva

Prva zmag Slovenke športne zveze

V 8. kolu šahovske interlige, ki je bilo na binokšno nedeljo v italijanski Gorici, je šahovska ekipa Slovenske športne zveze dosegla prvo zmago. Ekipa je premagala moštvo Gorice s 3,5 : 2,5.

V športni dvorani v Gorici so šahisti slovenskega Primorja, Furlanije-Julijske krajine in Koroške za binokšto s 7. in 8. kolom nadaljevali tekmovalje v 5. krogu šahovske interlige prijateljstva, v kateri sodeluje v skupini A dvanaest šestčlanskih ekip in v skupini B deset štiričlanskih ekip. S Koroške tekmuje v skupini A ekipi Slovenske športne zveze in ASKÖ Bekštanj.

V 7. kolu je ekipa SSZ, ki jo pod vodstvom Ivana Lukana sestavljajo Deisinger, Stefaner, Perko, Kunčič, Jože Lukan in Tončka Einspieler, remizirala z ekipo Kopra s 3:3, medtem ko je Bekštanj proti Trstu „A“ zmagal s 1,5:4,5.

V 8. kolu pa je ekipi SSZ uspela morda usodna zmaga proti Gorici, in tudi Bekštanj je premagal ekipo Poleta z Opčin s 4:2.

Šahisti SSZ so se s svojo zmago znebili zadnjega mesta, tako da imajo zdaj možnost, da ostanejo v skupini A.

Nadaljevanje tekmovalj šahovske interlige prijateljstva bo 28. junija 1981 v Lipici.

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Sentvidu v Podjuni vabi na

SLOVESNOST
ob zaključku gradnje
Kulturnega doma Danica

v petek 19. junija 1981 ob 19. uri pred Kulturnim domom Danica v Sentprimozu. Ob tej priložnosti bo ob 20. uri OTVORITEV razstave slikarja ROMANA VERASA iz Ljubljane, s kulturno-umetniškimi sporedom.

Prisrčno vabljeni!

CELOVEC

30. lesni sejem od 14. do 19. avgusta

Letošnji 30. lesni sejem na celovškem razstavišču bo v času od 14. do 19. avgusta. V okviru tega sejma bo tokrat od 13. do 15. avgusta že 19. simpozij, kjer bo nad 60 zastopnikov javnih občil imelo priložnost diskutirati o energetskih problemih v lesni industriji. Kot vsa leta bo tudi letos ekskurzija in sicer tokrat v Unzmark, kjer si bodo ogledali najsodobnejše opremljeno žago.

Za celovški lesni sejem vlada veliko zanimanje. V Boznu na Južnem Tirolskem je bila pred kratkim tiskovna konferenca, katere so se udeležili številni zastopniki radia, televizije in tiska. Vsi ti mediji so pridno poročali in tako je po mnenju sejemskega direktorja dr. Kleindiensta iz Celovca pričakovati, da bo odziv iz Južne Tirolske oziroma iz Italije razveseljiv. Na celovškem sejmu je trenutno že najavljenih 90 podjetij iz Italije.

REZULTATI:

7. kolo: Polet Opčine — Tržič Monfalcone 6:0, Tolmin — Piran 1,5:4,5, Koper — SSZ 3:3, Bekštanj — Trst „A“ 1,5:4,5, Nova Gorica — Sežana 3:3, Gorica — Videm 0,5:5,5.

8. kolo: Tržič/Monfalcone — Videm 0:6, Sežana — Koper 4:2, Trst „A“ — Tolmin 3:3, SSZ — Gorica 3,5:2,5, Piran — Nova Gorica 3:3, Polet Opčine — Bekštanj 2:4.

LESTVICA skupine A po 8. kolu:

1. Videm (37 točk), 2. Piran (33), 3. Trst „A“ (29), 4. Nova Gorica (26,5), 5. Sežana (26), 6. Bekštanj (23), 7. Polet Opčine (22), 8. Tolmin (21,5), 9. Gorica (21), 10. Koper (21), 11. SSZ (16,5), 12. Tržič (11,5).

AVSTRIJA 2

PETEK, 19. 6.: 17.50 Pregled sporeda — 17.20 Avstrijska krožna kolesarska dirka — 17.30 Trdoglavac — 17.45 Kruh — 18.00 Igra — gradbeni kamen življenja — 18.30 Vitez, mi zaigramo — 19.00 Western od včeraj — 19.25 Kdo me hoče? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Serengeti — 21.00 Skrivni profesionalisti — 22.10 Politika v petek — Deset pred deseto — 22.20 Njegova ujetnica — 0.00 Poročila.

SOBOTA, 20. 6.: 15.30 Sport — 17.10 Polovanja nekega klateža — 17.35 Muppet-show — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 „Primer za ljudskega odvornika?“ — 20.15 Deklica Irma La Douce — 22.35 Štirje sinovi Katje Elder — 0.30 Poročila.

NEDELJA, 21. 6.: 14.55 Pregled sporeda — 15.00 Športno popoldne — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Malo okrajno sodišče — 22.10 Sport — 22.25 Chicago 1930 — 23.10 Soap — 23.35 Poročila.

PONEDELJEK, 22. 6.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Perspektive — 18.30 Orientacija — 19.00 Kremenčkovi — 19.25 Kdo me hoče? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Doktor in ljube živali — 21.05 Povratek nadvojvode Johana — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Mati in prostitutka — 0.00 Poročila.

TOREK, 23. 6.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Razgovor s Herodatom — 18.30 Galerija — 19.00 Kremenčkovi — 19.25 Kdo me hoče? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kviz v rdečo-belo-rdečem — 21.03 Horoskop — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 — Poročila.

SREDA, 24. 6.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Po Avstriji — 19.00 Kremenčkovi — 19.25 Kdo me hoče? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Cafe Central — 21.00 Svet knjige — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 K hudici z nedolžnostjo — 0.00 Poročila.

ČETRTEK, 25. 6.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Brez nagobčnika — 19.00 Kremenčkovi — 19.25 Kdo me hoče? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Deset ali manj — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 in poročila.

POKOJNINSKA ZAVAROVALNICA ZA DELAVCE OBVEŠČA

V mesecu juniju bo imela Pokojninska zavarovalnica za delavce sledeče uradne dneve:

● v Beljaku, Kaiser-Josef-Platz 1
Delavska zbornica
23. junija, od 8. do 12. ure

● v Labotu 65, Občinska hiša
19. junija, od 8. do 12. ure

Obirski ženski oktet

poje s sopevci v deželi ...

V zadnjih treh tednih je nastopal OBIRSKI ŽENSKI OKTET (OŽO) dvakrat skupaj z nemškimi pevskimi prijatelji sodeželani. Zadnji majniški teden prirejajo v samostanski cerkvi v Millstattu zborovske nastope v okviru „Glasbene pomladi“ kot dopolnilo k „Internationale Orgelmusikwochen Stiftskirche Millstatt“ kakor pozneje septembra meseca „Glasbeno jesen“.

Ta mednarodni glasbeni festival se že leta močno uveljavlja na koroškem in avstrijskem glasbenem prizorišču. Duša te kulturne dejavnosti je univ. prof. dr. Franz Nikolasch. Re-rezentativni programski katalog na 160 straneh napoveduje nastope kvalitetnih mednarodnih vokalnih, instrumentalnih, komornih, solističnih in mojsrskih skupin in posameznih umetnikov glasbenikov. Na 10. strani najdemo program: Mariensingen, 24. maja ob 11. uri. Med sodelujočimi: dvojni kvartet iz Krčiške doline, mešani pevski zbor Döbriach, moški kvartet iz Matrei-a dekliški kvartet iz Gmünda (Sovodnje), OBIRSKI ŽENSKI OKTET, ansambel flautistov glasbene šole iz Spittala, solista na orglah Hermann Zeyss in napovedovalko Brigitta Nagelschmied. Programsko oblikovanje dr. Günther Antesberger.

Glasbena paleta, skrbno izbrana od ORF strokovnjaka, je posredovala očarljiv učinek vokalnega poudarjanja izurjenih pevcev tako v sestavi tereta preko okteta, mešanega in moškega, do masovnega mešanega zbora. Starodavna samostanska cerkev pa nudi izbornu akustiko tudi za precizne nianse prav tako različnih ansamblov glede sestava.

Nastop OŽO je bil odprto sprejet in je po koncertu žel z raznih strani priznanje. Za pevke in umet. vodjo je bilo obogatjevalno občutje, spo-

znati med poslušalci in nastopajočimi, kakšno srčno toplino in duhovno moč izžareva slovenska pesem tudi na človeka, ki naše materinščine ni več. Prav ob takim doživetju se pokaže, da naša slovenska govornica nikdar ni in ne more biti „tolerirano“ početje nekih manjšincev, ki drugače govorijo bindišarščino in se v javnosti naj poslužujejo samo nemškega jezika. Ne! Prav ob srečanju s takimi kvalitetnimi nemškimi pevci se pokaže, da sprejemo našo besedo in pesem s svojim kulturnim dostojanstvom in visokim človeškim spošto-

Friaul, Slowenien und Kärnten — Parola, musica e ballo di Friule, Sloveno e Carintia — Govorica pesmi in ples iz Furlanije, Slovenije in Koroške.“ Nastopajoči: Singgemeinschaft Dreiländereck, Quintett MG Almrausch, Vos di Ospedalet, Gorenjski kvintet in OBIRSKI ŽENSKI OKTET.

Pravzaprav je Obirski ženski oktet vskočil v zadnji sekundi namesto zadržanega vokalnega ansambla Kvintet Gorenjci.

Nastopajoči so pokazali res mednarodno stičišče, kjer so se dobili; tako so italijanski gostje peli šest pesmi, menjaje v furlanščini in italijanščini, domači podklostrski mešani zbor pa je vzel v svoj nemški spored tudi „Oj ti preburna ženska stvar“, tako je tudi OŽO končal svoj nastop s šestimi pesmimi z nemško (sosesko) kitico dirigentove skladbe Pozdrav, ki se konča takole: ... Den Dank, / den wir jetzt sagen / soll'n Sie im Herzen tragen / wie ein zartes Liebeswort! Tako je tudi v Podklostru naša slovenska beseda in pesem pokazala jasno pot do perspektivnih kulturnih stikov s sosedom sodeželanom. Ob takih kontaktih ni ničesar fraza, ob takim pevskem doživetju so merila in dejstva kulturna, kajti nastopajoči posredujejo kulturno rast, spoznanje, ki prihaja iz kvalitetnega hotenja in se skupno dviga v umetniško zavest, brez katere ne more biti človek človek.

Zlasti je za zavestnega pevca, ki si stalno prizadeva, da se sam kot poedinec in kot član vokalne skupine spriti izboljšuje, vsakršno pevsko srečanje bogatitev. To mora biti! Pa predvsem: Pevac mora oplemeniti sebe z vsako pesmijo, da bo oplemenitil sočloveka. In — kaj je še teže, a ob enem lepše: kakor delati, delati, kulturno delati, umetniško delati za porast sočloveka — in za slovenskega koroškega pevca: za rojaka! —?

Področni odbor Zveze koroških partizanov Pliberk sporoča, da bo letošnji

II. SPOMINSKI POHOD
NA KOMELJ

„Po poteh Domnove čete“
v nedeljo, dne 19. julija 1981

vanjem do sosedu, do sokulturnika! Nekaj posebnega pa se zna izčimiti iz ideje, ki so jo sprožili kulturni dejavniki občine Podkloster in 13. junija priredili „1. Dreiländerecksin-gen“. Ze geslo na programu je omembe vredno, saj pišejo kar v treh jezikih: „Wort, Musik und Tanz aus

V Ljubljani so odprli 14. mednarodni grafični bienale

Prejšnji teden so v Ljubljani odprli 14. mednarodni grafični bienale. Kot znano, ta prireditve sodi med največje na svetu in kot taka doživlja izredno veliko odmevnost tako med likovnimi umetniki kot v svetovni javnosti.

Letošnji 14. mednarodni grafični bienale je po obsegu največji, kar so jih doslej priredili, saj na le-tem sodeluje 574 avtorjev iz 61 držav s skupno nad 1500 grafičnimi listi. Poleg tega je v tem okviru še posebna razstava partizanske grafike s katero se prireditelj spominja 40-letnice ustanovitve Osvobodilne fronte. V tem okviru je tudi retrospektivna razstava Roberta Rauschenberga, nagrajenca prvega mednarodnega grafičnega bienala

v Ljubljani.

Kot na vsakem bienalu, so tudi letos podelili veliko častno in veliko premijo ter številne odkupne nagrade. Tako je letos dobil veliko častno premijo Zoran Mušič in veliko premijo Jiri Anderle, medtem so pokrovitelji bienala, Turistična zveza Slovenije, Inex Adria in Kompas, prevzeli številne odkupne nagrade, ki jih mednarodna žirija podeli ob tej priložnosti.

Ljubitelji grafične umetnosti svetujemo, da si mednarodni grafični bienale v Ljubljani ogledajo, saj imajo priložnost videti izbor svetovnih dosežkov na področju grafične likovne umetnosti. Razstava bienala je v Moderni galeriji in bo odprta do septembra letos.

OKRAJNA PISARNA PLIBERK
posluje
vsak torek od 9. do 12. ure
V pisarni bo:
23. 6. 1981
Marjan Pečnik

Golobov je stal nekaj časa zraven in gledal. Potem se mu je prijazno zahvalila. Razumel je, da je odslovljen.

Brez besed je zginil Matevž z Vesno-Nadjo v svoj bunker. Vedno jo je moral držati za roko. Po zvilih stečnicah jo je pripeljal na cilj. Prižgal je svečo in se od sreče zjo-kal. Ona se je svečano slekla in drhtela.

Matevža ni bilo v bunkerju, ko se je zbudila. Nič hudega! si je mislila, kajti nanj se je zanesla kot nase. V polsvetlobi pretkano vdolanega okenca se je razgledovala po podzemskem bivališču: Kdor zna narediti tako skrivališče, tak je nekje še boljši kot goreči birokratski funkcionar.

Zmotala se je iz rjuh iz domačega platna, ki so pristno dišale po dobrem milu in soncu in po Matevžu. Uzrla je na bruno nad seboj nekaj napisanega. Dvignila se je in brala: „Velicina našega življenja je, da živimo v velikem trpljenju te dobe ...“

Potem je uzrla poleg sebe svoje, pred tedni njemu prepuščene zasebne reči. Razvezovala je prvo culo: Vse je bilo skrbno spravljeno. Pa drugo: Modrc je bil prazen.

Poljubila je prvo bruno, ki ga je dosegla, z vročimi ustnicami, hvalila les in zemljo, ki daje pribežališče slovenskemu srcu in človeku v takih časih, ko je smrt tako blizu, tako neizogibno povsod prisotna. Šepetala je nekaj, kar je bilo obnavljanje narodnobudnih verzov, ostankov še iz šole in na pamet naučenih gesel organizacije in podzavestno na površje privrelih koncev priprošenj in vzdih-ljajev.

Matevža dolgo ni bilo. Iskala je vrata, pa jih ni našla. Počutila se je vendar tako varno, da še nikjer tako. Svojo napeto telesno obliko je zavila v rjuho in se vrgla spet na ležišče: Lahko zaspim brez skrbi, pa bom o njem sanjala ... Lahko bedim in čakam nanj, ker je res na svetu

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku vabi na

K O N C E R T
ZNANEGA IN PRILJUBLJENEGA

Ribniškega okteta

v nedeljo 28. junija 1981 ob 20.30 uri v gostilni Schwarzl v Pliberku. Oket nastopa v počastitev 50-letnice moškega pevskega zbora SPD „Edinost“ v Pliberku in v počastitev 50-letnega kulturnega delovanja dirigenta Foltija Hartmana.

Istega dne ob 14.30 uri bo Ribniški oktet gostoval tudi pri Cingelcu na Trati. Prireditelj: SPD Borovlje.

Prisrčno vabljeni!

Pozdravssončnega Jadrana

Dvojezični otroški vrtec iz Šentprimža v Podjuni je bil na 10-dnevnem letovanju v Fiesi pri Piranu. To letovanje mu je omogočila ljubljanska Metalka. Z letovanja so nam otroci poslali pozdrave. Iz vsebine razglednice je razvidno, da so se odlično počutili, ne da bi te občutke samo napisali, celo narisali so jih.

BRDO V TERSKI DOLINI

Srečanje slovenskih zamejskih planincev s planinci iz matične domovine

Vsako leto drugo nedeljo v juniju so srečanja slovenskih zamejskih planinskih društev s planinci iz matične dežele Slovenije. Letošnje srečanje v nedeljo 14. junija je bilo v Brdu v Terski dolini v Beneški Sloveniji. Organizirala ga je najmlajša slovenska zamejska planinska organizacija Beneške planinske društvo. Nad tisoč planincev iz zamejstva in matične domovine Slovenije se je zbralo v Brdu, to je v kraju, ki ga je pred leti porušil potres, Jugoslavlani pa so bistveno pripomogli, da skoro ni več videti posledic tega potresa. Postavili so namreč celo vrsto montažnih hiš in tako v tem kraju vzpostavili spet normalne razmere. Predstavniki Beneške planinskega društva je v svojem

govoru poudaril veliko hvaležnost matični državi Jugoslaviji za pomoč, ki so jo bili deležni po potresu. V imenu Planinske zveze je mogočni planinski zbor pozdravil tovariš Töne Bučer. Cela vrsta govornikov je poudarila potrebo medsebojnega sodelovanja in utrjevanja medsebojnih prijateljskih odnosov. Po uradnem delu je bil bogat in pester družabni spored z godbo, potjem in plesom, skratka pravo prijetno planinsko razpoloženje. Prihodnje srečanje bo na Pristavi nad Javornikom v karavanski pogorju v Sloveniji, organiziralo ga bo Planinsko društvo Jesenice. S Koroške se je udeležilo srečanja 20 planincev.

Valentin Polanšek

87

BRATOVSKA JESEN

II. del

Golobovemu so poslali na dogovorjeni kraj turista, hribolazca.

Turist pa je bil turistka.

Turistka pa je bila Vesno-Nadja.

Zdaj je Golobov letal kot nor. Edino možni povezovalni osebki, ki je vedela za skrivnostneža v šentaninem zvoniku, je nujno naročil, da izkoplje Matevža iz zemlje, če se je vanjo pogreznil. In polotil se je nekaj nemočnega: Začel je letati po domačem gozdu. Bila bi smešna reč, da v domačem lesu ne bi našel nekoga, ki je tu skrit. On namreč ni vedel za bunker. Pa je iskal in iskal. Zaman.

Skrivnostno osebo pa je skrival vsako noč drugje. Vedla se je tako zadržano, da si Golobov ni upal siliti vanjo. Ker mu je bila čisto neznana, je zadevo vzel, kot mu je bilo naročeno. Hkrati pa je pazil, da ne bi v javnosti nastal najmanjši sum.

Zdaj mu je prišla končno Lonka na misel. Ni kazalo drugače, kakor da tvega v neobičajnem času pot tja čez nekdanjo državno mejo. Pot ni bila zastoj. Golobov je bil dosti bister človek, da ni izdal svoje turistke, marveč je povedal drugo spretno laž.

Dan navrh je zginil Matevž iz skalnega bivališča. Proti večeru je čakal pod Zdvčevim plotom.

„Tovariš, kliče me škofijski drvar, vi pa me pospremite tja!“

in živi in bo prišel!

Po Zdvčevi Cilki je dobil Matevž na uho, da večkrat hodijo razni turisti tod okoli. Sicer se ne ve točno, a nekateri so dejali, da baje spet hodil tisti dravograjski Robi po Koprivni. Tudi v skupinah teh neverjetnih turistov.

„Zjutraj so menda šli proti Podolšniku. Kod se bodo le vračali.“

Spet ta prekleti petokolonaš! se je zabodel strah v Matevževe prsi. Torej je bolje, da s polnim nahrbtnikom čakam v zvoniku in šele pod noč po drugih ovinkih zginem v bunker. Jejžeš, kaj bo Vesna ta čas?

Preživljala je pri njem opojne dneve in ljubezenske noči.

V kolikor je prišel na zvezo z Golobovim, je naročil, kar je ona želela. Pa je dobil star turistični zemljevid z vsemi pristopi Raduhe in Kamniških vršacev. Ko je dejala, da jo kliče Ljubljana, si ni upal predlagati sebe za sprem-ljevalca.

Tudi ona je o tem temeljito premislila: Če gre on z menoj, morava hoditi skrivajno in dalj časa. Ginevajoči septembrski dnevi pa so na višavah že obetali hladne noči. Sama pa lahko legalno gre kot resnična turistka. Ničesar na njej ni bilo sumljivega in tudi opremo je imela verjetno. Jesen pa je tudi v takih vojnih razmerah vendarle še privabljal v gore navdušence in ljubitelje narave.

Dolgo je ugibala, kaj bi bilo najbolje. Tudi tega se je zavedala, da Matevž ni rojen organizator in bi mogel delati terensko le pod vodstvom in ob sodelavcih zgrajenega kova. On je posebej, preprosti gorski izvir, ki osveži, ki pomirjuje, a revolucijskega viharja ne bo sprožil sredi koroških lesov pod Peco.

Seznani ga je tudi, da je Ivan-Johan že prestal ognjeni krst, da je skrit v ljubljanski bolnici, da veliko dajo nanj. Matevža je to ganilo, a ne vzpodbudilo, da bi bil pri-

Znana je stara zgodnica o učencu, kako je-zen pridvil iz šole zaradi slabo ocenjene domače naloge, ki jo ima na vesti oče ali mati.

Mnogi starši se vse preveč vmešavajo v delo svojih otrok. Ni odveč, če tudi starši malo razmislijo o svoji pomoči otrokom.

Kako naj pomagamo šolarjem

Včasih je veljalo pravilo, da je učitelj tem boljši, čim več nalog naloži šolarjem. Mnogi današnji pedagogi odklanjajo vsakršno domače delo, nekateri pa ostajajo v zlati sredini. Vsi pa menijo, da starši ne bi smeli igrati vloge učiteljev, kajti domače naloge naj bi bile za učenca preskus, ali zna obravnavano snov tudi aktivno uporabljati z lastnimi močmi.

To pa še ne pomeni, naj se starši ne zanimajo za delo svojih otrok, kajti tudi najvolnejši učenec lahko zaradi mikavnejših opravil pozabi na tak preskus svojih moči. Seveda učenec ne sme napisati domače naloge, moramo pa vsekakor pogledati, ali jo je res napisal.

Pravijo, da prazen žakelj ne stoji pokonci, a tudi prepoln želodec ni primeren za učenje. Telo je tedaj preveč naravnano na prebavo. Kljub temu se večina učencev takoj po jedi vrže na delo; vse preveč mamljiva je namreč zlata prostost, zato je treba imeti nujno zlo čimprej za seboj.

Treba je upoštevati otrokovo svobodo pri izbiri časa, toda paziti moramo, da se čas za igro ne bo tako raztegnil, da bo naloga potem narejena površno ali pa sploh ne.

Domače naloge se navezujejo na zadnjo predelano snov. Če učenec z nalogo odlašča, si jo s tem kvečjemu otežuje. Tudi šolarjem je teoretično dobro znano, da je treba domačo nalogo narediti še isti dan. Toda kako jih na to znova opozarjati?

Ni dolžnost staršev, da bi sodelovali pri pisanju domače naloge, temveč morajo privzgojati otroku pravilne delovne navade. In ne nasedajte trditvam otrok, da njihovi sošolci doma skoraj nič ne delajo. Kar spomnite se — tudi vi niste svojim sošolcem nikoli priznali, da ste doma garali. To bi bila prehuda izgovorba ugleda.

Dolžnost učiteljev je, da pregledujejo domače naloge, dolžnost učencev pa je, da naredijo popravke. Poprave so za uspešen potek učnega procesa zelo pomembne, zato morajo nanje poleg pedagoga opozarjati otroka tudi starši.

Zelo pomembno je tudi, da ima šolar svoj stalni delovni kotiček. Tudi v manjših stanovanjih mu je treba najti prostor, ki mu je ob določenem času povsem na voljo, drugače bo otrok po nepotrebnem zapravljil svoje moči. Iz okolice je treba odstraniti vse dražljaje, ki motijo normalno delo.

pravljen tega svojega rojaka posnemati.

Učila ga je vse mogoče šifre, pa ga izpraševala. Šlo je. Sama mu je sestavila 'njuno abecedo', sestavljeno enostavno v resničnem črkovnem zaporedju glede izgovorjave, v pisavi pa razdeljeno v vsposrednem zaporedju kratkih malih, malih navzgor dolgih, potem navzdol dolgih črk in zadnja črka je bila mali 'f', ki je navzgor in navzdol najdaljša črka male abecede.

Govorila je z njim, kakor da se poznata že vse večnosti, odkar se ljubijo taki ljudje, ki nosijo od vsega spočetka zavest, da so druga za drugega rojeni. O tem je za Matevžev del šele ona dolge noči in dolge dneve govorila. Ona je izpovedovala vse tisto, kar je sam zase zadržano odkrival poprej, ko je hrepenel po njej. Oblikovala ga je, kako sebe spoveduješ. Kako se razodeneš v najintimnejših tajnah srca in duše. Vsega je obdelala. Tudi o tem je govorila, da je nehote zakrknjen v neznostih, ker je doraščal brez družinske toplote pri tujih ljudeh.

Potem sta se razšla. Brez sentimentalnosti. Sklenila je tako.

„Jaz odhajam po tebi prenovljen in šele v pravo življenje prebujen koroški borec. Tukaj se bom boril do najljubše zmage, do naše skupne slovenske zmage! Da bo za najine rojake pravica in svoboda in mir in sreča in ljubezen nekoč na svetu!“

Ona je rastla ob svojih besedah:

„Odhajam z najino bodočnostjo pod srcem. V skupni veri in ljubezni bova preživela vojno. Najin otrok bo morda že rojen v slovenski svobodi. In če prej, rastel bo v slovenski svobodi!“

Obnovila je vse napotke in možnosti do različnih zvez, tudi preko Ivan-Johana, ki bo gotovo kmalu prišel v svoj domači kraj organizirat osvobodilno gibanje. Pa še razne

Zapeka je nadloga, ki prihaja s civilizacijo

Zapeka ali zaprtost je tako razširjena nadloga, da je zares ni treba posebej predstavljati. Zdravniki trdijo, da je zapeka bolezen civiliziranega sveta. Če nimamo pogojev, da bi izpraznili črevo takrat, ko se oglasi naravni refleks, potem ta refleks sčasoma oslabi. Ker je hrana, v kateri je premalo odpadnih, neprebavljivih snovi, se prebava poleni. Ker smo živčno napeti in nesproščeni, ne moremo posvetiti zadostne pozornosti urejeni prebavi. Pogosto pa delamo iz muhe slona in razglajamo za zapeko tudi malce počasnejšo prebavo, ki pa je še vedno redna in zdravstveno neoporečna.

Odvajala, ki naj bi pospešila prebavo, so vedno škodljiva. V črevesju sprožijo prekomerno izločanje sokov, kot da bi nastalo vnetje. Črevo nato sicer izloči blato, če pa jemljemo odvajala skozi daljše časovno razdobje, se nam lahko zgodi, da bo iz umetno izžvanega vnetja črevesnih sten nastalo pravo, pojavile se bodo driske, napenjanje, šušljali bomo, ali pa se bomo odvajala tako navadili, da prebava brez njega sploh ne bo več delovala.

Zdravniki so že pred časom ugotovili pomembno vlogo prehrane pri urejeni in zdravi prebavi. Če jemo v naglici pripravljeno hrano, od sendvičev in prigrizkov, do zrezkov, jajc in sira, se nam bo prebava zagotovo polenila. Čim pa nadomestimo beljakovine z zelenjavo, črnim kruhom in neolupljenim sadjem, se bo stanje popravilo, prebava uredila.

Neka mati je pripeljala štiriletno deklico k zdravniku, vsa obupana, češ, da ima otrok nenehno zapeko. Ne klistiri, ne čaji ne dolga posedanja na kahlci niso rodili zaželenih rezultatov. Zdravnik je ugotovil, da ima deklica daljšo in debelejšo danko kot pa je to običajno. Zaradi tega se dekličino črevo prazni počasneje, ne ravno vsak dan. V tem ni nič bolezenskega. Treba se je le sprijazniti s stanjem, sedaj, ko je vzrok jasan.

Neka starejša ženska je zelo trpela zaradi nenehne zapeke. Živela je sama, bolj malo si je kuhala. K zdravniku je prišla šele takrat, ko niso pomagala nobena domača zdravila, ki jih je preskušala. „Veste, zelo malo pijem.“ je naposled priznala. „Ne vode, ne čaja, ne mleka, ne kave ne juhe ne maram.“ Prebavo si je do fletje urejala z odvajali. Zdravnik je takoj spoznal, za kaj gre. „V nevarnosti ste, da se vam prebava povsem ustavi,“ je posvaril pacientko. „Vaš prebavni trakt potrebuje tekočino, drugače se oblikuje suho in kepasto blato, ki ga nikakor ne morete izločiti. Če vam ni do vode, potem pijte sadne sokove, mleko, karkoli. Tekočine naj bo vsaj en liter na dan.“ Ženska je poslušala zdravnikov nasvet, in glej, njena prebava se je polagoma uredila, šlo je tudi brez odvajal.

POČITNIŠKA ZAPEKA

Kdor ima sicer urejeno in redno prebavo, se nemara srečuje z zapeko na potovanju, na počitnicah. V primeru, da imamo sicer redno prebavo, da pa nas daje zapeka le zaradi spremenjenih življenjskih okoliščin, smemo brez pomislekov vzeti odvajala. Če pa nas muči stalna zapeka, ki spremlja naše vsakodnevno življenje, je pametneje, da razmislimo o morebitnih vzrokih, ki bi jo lahko povzročili. Ko bomo

našli vzrok, ga bomo običajno lahko tudi odstranili in težav bo konec.

Navidezna zapeka je počasna prebava, ki pa ima vzroke v telesnem ustroju. Kot na primer pri deklici, ki ima debelejšo in daljšo danko in ji ni treba vsak dan odvajati blata, tako je še pri mnogih ljudeh. Njihova normalna prebava ni takšna kot pri drugih ljudeh, vendar zato še ni treba, da bi skrbeli in hodili k zdravniku. Če hodijo na potrebo vsak drugi ali tretji dan, redno in brez težav, potem to ni zapeka, ampak počasnejša, normalna prebava.

Zapeka iz zunanjih vzrokov nastane na primer kot posledica kake bolezni ali zaradi dolgotrajnega ležanja in sedenja, na primer v invalidskem vozičku. Zaradi bolezni in mirovanja lahko nastopi splošna izčrpanost, oslABLJENE so mišice, pa tudi delovanje debelega črevesa in danke. V takšnih primerih pomaga telovadba, s katero pregibamo trebušne mišice in vzpodbudimo delovanje črevesa. Telovadne vaje običajno predpiše zdravnik.

Drugi vzroki: Včasih se pojavi zapeka, zaradi organskih motenj, na primer zaradi napačnega delovanja in izločanja raznih žlez. Znani so primeri, ko se začne pojavljati zapeka pri ženah, ki pridejo v menopavzo. Motnje v prebavi so tudi posledica živčnega stanja človeka. Če mučijo bolnika strah, razočaranje, ljubosumje, skopost ali strastna želja po lastništvu, potem nastanejo v nekaterih primerih tudi motnje v izločanju blata. Če ima bolnik zlato žilo in ga pri izločanju blata mučijo bolečine, potem bo podzvestno zadrževal blato, dokler se stanje ne bo spremenilo v pravo zapeko. Zapeka se pojavi pri otroku, ki ga starši pustijo predolgo sedeti na kahlci — otrok bo s tem pokazal svoj odpor do staršev.

KAKO UREDIMO PREBAVO

Namesto z odvajali in s čaji uredimo prebavo tako, da spremenimo način življenja. Če želimo na vsak način pospešiti izločanje blata, potem telovadimo s trebušnimi mišicami. Rahlo pritiskamo z roko na spodnji del trebuha. Tako vzpodbudimo delovanje prebavnega trakta in izločanje blata. Nikoli ne zanemarimo refleksa, ki nas sili na izločanje blata. Uredimo si življenje tako, da bomo imeli dovolj časa za opravljanje velike potrebe. Zjutraj prej vstanemo, brez naglice gremo na stranišče.

V vsakodnevni hrani naj bo dovolj tekočin. Najbolje je, da popijemo zjutraj na tešče dva kozarca hladne vode. Pijemo tudi čez dan, zvečer si privoščimo skodelico kamiličnega čaja ali mleka. Jemo juhe, pijemo sadne sokove. Vsaj liter tekočine naj vsebuje naš vsakodnevni obrok hrane.

Hrano obogatimo z maščobami, najboljša so olja, ki zmehčajo odpadne snovi in pospešijo izločanje.

Vsak dan použijemo čim več neprečiščene hrane. Omenili smo že zelenjavo, solato, neolupljeno sadje, črn kruh. Primerna hrana so tudi otrobi, ki jih zmehčamo s kozarcem mleka ali jogurta. Ne redijo, pospešujejo pa prebavo.

Potrudimo se, da živimo živahno, razgibano življenje. Čim manj sedimo, veliko telovadimo, hodimo, ukvarjamo se s športom. Odlični je tek, kolesarjenje in kegljanje.

Drobni nasveti

- Metine liste posušite v senci, nato pa jih shranite v stekleni posodi.
- Kocka sladkorja, na katero ste vlili petnajst kapljic janeževega izvlečka je uspešno pomirjevalno sredstvo med napadom astme.
- Janež je zelo uspešno sredstvo proti slabemu zadahu. Zlasti naj ga uživajo kadilci.
- Zelo okusen tonik naredite iz soka treh pomaranč, dveh limon in nekaj stisnjenih rezin ananasa.
- Aluminijasto posodo boste svetleče očistili s krpo, ki ste jo namočili v denaturiranem špiritu ali bencinu.
- Zmes rumenega voska, lanenega olja in terpentina je dobro čistilo za usnje.

Kakšno bo vreme?

Po nekaj osnovnih znamenjih lahko sklepamo, kakšno vreme se obeta prihodnji dan.

Znaki, ki napovedujejo lepo vreme

● hladno, jasno, brezvetrno jutro — vreme bo ostalo lepo ves dan, najverjetneje tudi še nekaj dni;

● rahle, prosojne ovčice, ki se zjutraj naberejo na vzhodni strani neba, in rahel vetrič napovedujejo daljše obdobje lepega vremena;

● če zvečer mušice plešejo, ptiči pa visoko letijo, če vlada brezvetrje, lahko pričakujemo vsaj dva dneva lepega vremena;

● kadar oblaki mirujejo, piha pa mlačna sapica, to pomeni, da bo tudi v prihodnjih dneh še lepo vreme;

● poletne jutranje meglice napovedujejo sicer lep dan, ki pa se lahko konča tudi z nevihto;

● veter s severa pomeni pretežno suho in sončno vreme, čeprav bodo temperature le zmerno visoke.

Znaki ki napovedujejo slabo vreme:

● kadar se menjavajo na nebu oblaki različnih vrst, visoki in nizki, potujejo pa v različne smeri, takrat lahko pričakujemo nalive in plove;

● kadar ptice nizko letajo, se bo v 24 urah vreme poslabšalo;

● kadar zjutraj ni padla rosa, bo vreme v kratkem slabše, običajno grozijo nevihte;

● kadar so mravlje na mravljišču zelo vznemirjene ter hitijo sem in tja, prihaja slabo vreme (običajno nevihta);

● kadar je zjutraj nebo na jugu oblačno, na vzhodu pa je zelo izrazita jutranja zarja, lahko sklepamo, da se bo vreme za daljše obdobje poslabšalo;

● veter, ki piha z vzhoda, pomeni poslabšanje vremena, posebno če se na južni strani neba pojavijo mlečni oblaki.

druge poti sta obnavljala. Vse je bilo zapisano. Vse je bilo dobro šifrirano.

Odšla je proti Ljubljani. On pa jo je zavil proti domači Koroški.

Menjaje se je zadrževal skozi poznojesenske in zimске dneve ter noči pri raznih dobrih domačih ljudeh Ojstrovine. Njihovo zaupanje je bilo ščit, ki ga je branil v vseh situacijah.

Občasna običajna žandarmerijska patrulja se je podala v grapo. Tako mimogrede, je bilo slišati, so kdaj pa kdaj koga od Zoranovih sorodnikov pobarali tudi o nekdanjem dezertarju. Vsak se je začudil, kakor da je uniformirano oko rajhovske postave vprašalo: Ali bo res Rus premagal velikega firerja?!

Tudi pri starših je bil. Skrit na vseh takih krajih, da bi vsakdo od začudenja usta pozabil zapreti. Pri Vojdovih je bil pogosto. Žebrali so in politizirali. Pri takih ljudeh je takoj spoznal sorodnost idej z izpovedmi Vesne-Nadje. Ko bi vedeli, se mu je kdaj zahotelo glasno vzklkniti, kakšno soborko in ljubico imam!

Leto devetnajststodvainštirideseto je zopet meseca aprila, prineslo nov vražji nacistični ples — morda v počastitev rojstnega dne 'največjega vojskovodje in firerja vseh časov'; v počastitev nekega križanega Juda, ki je svet in ljudi ljubezni učil, ko je visel na križu in potem od mrtvih vstal, gotovo ne:

Izselitev koroških Slovencev!

Kakor se je poprej izvajalo množično preganjanje štajerskih Slovencev v Srbijo in v rajh na prisilno delo.

V tistih tednih je bil Matevž v domačem kraju pri teti. Štirinajstega aprila so šli z njo, z bratrancem in ženo z otrokom, pa z bratranko in hčerko.

Priševе Neže sin Franči je ostal kot hlapec pri hiši in najmlajša domača hči. K sreči.

Proti koncu avgusta pa je zvedel v planino gor, da so spodaj pri sosedu 'slovenski fantje', oborožena slovenska vojska.

Kaj naj je to? Seveda je bil previden. Vendar ga je gnalo v dolino. Ena skupina je jedla pri teti. Druga je menila, da bila še pri sosedu. Glavnina pa je zgoraj v lesu.

Nežin Franči je fungiral sedaj kot posredovalec. Matevž ga je poslal k enoti v tetino hišo. Napisal jim je list z nekaterimi javkami okoli Ljubljane. Pa je naročil, da povedo, kdo so?

Franči se je vrnil. Odgovor je bil kratek na lističu: Če si zeleni kadrovec, pridil!

Vrh gonje so se dobili. Matevž nobenega ni poznal.

Tako je prvi koroški antihitlerjanec kazal pot delom. Druge grupe odredov, ki je prišla prek Košute in Robežar, kjer so se temeljito užgali z esesovci in jim podkurili pete, nadaljevala pot proti Štajerski in je na Pohorju osmega januarja devetnajststotirindesetega v legendarnem Pohorskem bataljonu izkpravala do poslednjega borca.

Pod Lonkinim domom je skupino napadla nemška patrulja in spregovoril je prvi partizanski mitraljez.

Vedno gostejše so bile gestapovske mreže in vedno bolj kruto je veljalo nacistično oblastniško javno mnenje kot zastor med resnico in neresnico! Vseeno pa so kapeščani in okoličani skozi vse mreže in uradni zastor kaj hitro zvedeli, kaj se je dogajalo onstran Obirja, blizu Apač na Robežar:

(Dalje prihodnje)

Novoodkrite stenske slike na Dholici

pomemben kulturno zgodovinski spomenik

V Šmartinu na Dholici je apno do nedavnega skrivalo velik kulturnozgodovinski zaklad: stenske slike s slovenskimi napisi iz druge polovice 18. stoletja, ki prikazujejo življenje in mučenje svete Barbare. Gre za petnajst (prvotno šestnajst) prizorov, naslikanih na stenskih stenah cerkvene ladje, s slovenskim spremnim besedilom. Od teh je šest velikih. Na oboku cerkvene ladje so ohranjene tri nadaljnje slike. Danes nosijo nemški tekst, kot kažejo sledovi, pa je bil tudi ta prvotno slovenski. Na čelu cerkvene ladje je še en slovenski napis pod Barbaro. Kljub temu, da glede na njihovo umetniško raven med koroškimi freskami in stenskimi slikami ne bodo dobile kakega odličnega mesta, imajo za Koroško in za Slovence neprecenljiv kulturno zgodovinski pomen, zlasti zato, ker gre za doslej najstarejše odkrite slovenske napise na Koroškem.

Šmartin na Dholici je glavni kraj občine Dholica, ki leži na gričevju na severni strani Vrbskega jezera med Vrbo in Porečami. Občina, ki šteje okoli 2000 prebivalcev, skuša ujeti korak z visoko razvitim turističnim področjem okoli jezera. Na kopnem meji na zahodni strani na občino Vrbo, na severu na Trg (Feldkirchen), na vzhodu pa na Možberk (Moosburg) in Poreče (Pörschach). Narodnostno in jezikovno je danes položaj tak, da samo še starejši domačini znajo slovensko. Še pred drugo svetovno vojno je večina prebivalstva govorila slovensko, v prejšnjem stoletju pa je ta občina, kljub temu, da je bila ob slovensko-nemški jezikovni meji, sploh še veljala kot slovenska. Jezik v cerkvi je bil do leta 1920 slovenski, potem do druge svetovne vojne slovensko-nemški, od tega časa naprej pa samo še nemški — kljub previdnim poskusom, da bi po letu 1945 v skromni obliki spet upoštevali slovenščino. Uredba o obveznem dvojezičnem pouku iz leta 1945 je za dholiško občino še predvidela dvojezično ljudsko šolo, vendar se je tudi tukaj niso držali, tako da deželni šolski zakon o manjšinskem šolstvu iz leta 1959 Dholice ne upošteva več.

Vrtno se k stenskim slikam in njihovi vsebini, legendi o sveti Barbari. Verodostojni viri sv. Barbare ne poznajo. O njej govore samo legende, poznavalci literarnega izročila pa ugotavljajo njegovo brezupno zmedenost. Rdeča nit zgodbe je sledeča: Čujemo, da je živela Barbara okoli leta 300 v maloazijskem mestu Nikomediji. Bila je zapeljivo lepa hčerka poganjskega bogatstva Dioskura, ki jo je hotel obvarovati pred pohujšanjem s tem, da jo je zaprl v stolp. Kljub temu, da jo je oče strogo vzgajal v poganjski veri, se je Barbara spreobrnila h krščanstvu, sprejela krst in zaobljubil večno devišstvo. Poganski oče se s hčerkinim korakom ni strinjal in ko ni šlo zlepa, je poskusil še zgrda: predal jo je krutemu sodniku, ki jo je dal strašno mučiti in poniževati v njenem človeškem dostojanstvu. Ker vse skupaj nič ni zaleglo in se ni hotela odreči krščanstvu, jo je obsodil na smrt z obglavljenjem. V svoji brezmejni jezi je opravil posel rablja oče sam. Na kazen mu ni bilo treba dolgo čakati, kmalu ga je namreč ubila strela.

Med ljudstvom je bila Barbara zelo priljubljena svetnica. Ljudje so se obračali k njej, da bi jih varovala pred hitro smrtjo ali pred nevihtami, ognjem, vročino in ku-go. Barbara velja kot zaščitnica stolpov, gorskih vrhov in utrd, za patrona so si jo izbrali zvonarji, kanonirji, rudarji in arhitekti, gradbin-ci, kovači itd. Zaradi velike priljubljenosti med ljudstvom so jo tudi pogosto upodabljali. Njenih kipov, ki jih prepoznamo po tem, da drži ciborij in hostijo, pogosto pa ima ob svoji strani tudi stolp, je samo v koroških cerkvah na desetine. Vendar na Koroškem ni nobenega primera, ko bi na podobno izčrpen način kot v dholiški cerkvi prikazali Barbarino mučenje.

Izbrali bomo zaporedje, kakršnega nasvetuje vsebina legende, ki se

pa ne ujema povsem z zaporedjem slik v cerkvi na Dholici. Pri citiranih napisih bom upošteval samo tiste, ki mi jih je uspelo dokončno razvozlati. Pri delu sem si pomagal z legendo o sveti Barbari, kakor jo je objavil najbolj znani prirejevalec svetniških zgodb za časa baroka, kapucin Martin Kohemski. Verjetno je izhajal iz te sočasne inačice tudi naš umetnik, ki je naslikal dholiški cikel.

Vrsta se prične s podobo, ki prikazuje Barbaro, kako opazuje zvezde in luno, kar jo privede do spoznanja: SKVES SIUARIJANE REZHI SE SIUARNIK SPOSNA (Stvarnika spoznamo po njegovih stvaritvah). Sledi ji prizor, ki prikazuje Barbarin krst: S. Barbara Preuseme sueti Kerst (2) (Sv. Barbara prejme sveti krst).

Umetnik nato pokaže, kako Barbara razbija malike. Napis te slike je na žalost deloma nenčitljiv (3) kot je sploh mestoma močno zbledel.

Prvi veliki prizor upodablja poskus Barbare, da bi spreobrnila svojega očeta: Ta sWlsta CrstV-shoVa sLVbnca SVeta DeVlza Barbara sVlga ozheta Vzh SVeto Trolzo zhestliti, kar te FoVsh MaLikle (4) (Zvesta Kristusova ljubica sveta devica Barbara uči svojega očeta častiti sveto Trojico, ne pa malike).

Zgodba nadalje pripoveduje, da je oče Barbaro ostro zavrnil. Barbara mu uide v skalnate gore in šele ko jo neki pastir izda, pade očetu spet v roke. Tudi v dholiški cerkvi najdemo prizor, ki prikazuje očeta s hčerko pred skalo, napis je težko čitljiv (5). Isto velja za naslednjo sliko (6), ki kaže, kako se je začelo Barbarino mučenje: oče Barbaro lasa. Podobno se nadaljuje pri prizoru, kjer oče hčerko predaja sodniku Marcianu (7). Bolje so ohranjeni sledeči napisi pod slikami, ki prikazujejo mučenje, na kakršno je sodnik obsodil našo svetnico:

ONISOIO SAPOUELI SRUETAMI

Napis na čelu cerkvene ladje:
SHIUI IESUSH SHIUI MARIA USERZIEH VSAHLVDI.

Tepsti (8) (Ukazali so jo tepsti s šibami);

S. BARBARA le STRASHNU SPO-SZAVAM TAPANA BIVA (9) (Sv. Barbara je bila strašno z bičem tepena);

ShKorpiAnemi Sueto Barbaro TApe (10) (Sveto Barbaro pretepa s škorpionji).

Druga velika stenska slika in napis nam pripovedujeta o Barbarinem čudežnem ozdravljenju: ViEM-Nel lezHI ChrstVsH sVolo TeLKAL sWlsto NeVesto OWYShzHe InV zeLV OSDRAVI (11) (Kristus svojo tako zelo zvesto nevesto v ječi obišče in hipoma ozdravi).

Sledijo novi prizori s ponovnega mučenja, ki mu daje umetnik poudarek še s tem, da ga pokaže v štirih velikih slikah:

MarzlanVs zVLkV lesen PoVstane Vkashe DeVlshko stran Chrstushove NeVeste skVes Gorezhe Wakle shgati (12) (Marcian post-

Slika prikazuje napis k petnajstemu prizoru dholiškega cikla:
BARWara SKVes sVete AnGele VnaWe/se, MARZIANVS INV DIOSHCOVVs Se PeLAla Vte Vezhnl OGIIn.

ne zelo jezen in ukaže deviško stran Kristusove neveste žgati z gorečimi baklami);

SGReBLeNeMI ResFLAISHkana INV SNOSHl so Nie ZHlste Perse ODsleKane Grarale ONA PA ChrstVshV IESVSHV StoNOVIIno SWIESta OStaNe (13) (Z grabljami jo razmesarijo in z noži odseka jo nje- ne čiste prsi, ona pa Kristusu Jezusu stanovitno zvesta ostane);

SWeta Barbara DeVlza le Naga NeVSMilenV PoGa/sah VLazhana /.../ (14) (Sveto devico Barbaro

posebej pri srcu prizori mučenja. To je bil verjetno tudi povod, da so stenske slike prekrili z apnom, kar se je mogoče zgodilo že v času jo- žefinskih cerkvenih reform, kmalu po nastanku cikla.

Preostane še, da omenimo napis na čelu cerkvene ladje: SHIUI IESUSH SHIUI MARIA USERZIEH VSAHLVDI (16) (Živi Jezus, živi Marija v srcih vseh ljudi!).

Namen tega članka ni, da bi podal natančno jezikovno analizo napisov. Zato o jeziku le nekaj besed. Teksti so nastali v času, ko slovenski knjižni jezik še ni bil dokončno

končno določiti. Okoliščine in ne- katere listine kažejo na to, da so najverjetneje nastale ob začetku druge polovice 18. stoletja. Nastanek je povezan verjetno z župniko- vanjem Jožefa Primoža Posečnika (Poesätschnigg) na Dholici, ki je tu ustanovil bratovščino sv. Barbare in ji namenil leta 1768, ko je bil kanonik pri Gospe sveti, tristo gol- dinarjev. Posečnik navaja dva vzro- ka za ustanovitev te pobožne brat- ovščine. Prvi povod je bil, da ni bil zadovoljen, ker je večji del fa- ranov šel samo enkrat na leto k spovedi. Drugo, kar ga je privedlo k temu, da je botroval ustanovitvi te bratovščine, je bilo dejstvo, da je v fari bilo več nezakonskih otrok kot zakonskih. V pismu, ki ga je napisal Posečnik leta 1784, piše, da je iskal in s soglasjem faranov iz- bral kot zaščitnico bratovščine svetniško devico, da bi mogel več- krat govoriti s prižnice o kreposti čistosti in grmeti proti prešuštvu.

Zakaj so ti napisi taka kulturno- zgodovinska dragocenost, ko tekst ni obsežen in jezik tudi ne izsto- pa iz sočasnih na Koroškem napi- sanih slovenskih besedil? Zakaj na- pisi daleč prekašajo pomen naiv- ne slikarije in tudi vsebino, ki jo besede podajajo? Slike in napisi so nastali v času, ko je slovenščina nasploh in na Koroškem še pose- bej iz leta v leto, iz desetletja v desetletje dobivala vse večjo velja- vo v javnem življenju. Država in cerkev sta začela bolj upoštevati jezik prebivalstva. Vemo, da so na Koroškem začeli izdajati cesarske patente tudi v slovenščini, izhajali so prvi slovenski tiskilni poučne in verske vsebine, razmahnila se je dejavnost bukovnikov, ljubitelji slovenščine so jezik začeli tudi raz- iskovati in ga načrtno gojiti. To je tudi čas, ko se koroški slovenski slovničar Ožbald Gutsman začelja zavedati, da nekateri gledajo na je- zik slovenskih deželanov po strani in si želijo, da bi iz Koroške izgi- nil. V tem okolju so torej nastali slovenski napisi in moremo jih tol- mačiti kot znano nove zavesti o lastnem jeziku. Poseben pomen do- bijo še zato, ker so nastali tik ob narodnostni meji kot znak samoza- vesti tamkajšnjega slovenskega prebivalstva in narodnostne strpnosti naroda soseda. V času namreč, ko so v dholiški cerkvi nastajale te stenske slike in slovenski na- pisi, so bile slovenske sosednje in bližnje župnije Dvor (Kranzelhofen), Poreče (Pörschach) in Breza (Pirk), slovenskonemška pa je bila fara Možberk (Moosburg). Danes le še v sosednji župniji Kostanje upo- števa nekaj slovenščine.

Po novih najdbah tako Šmartin na Dholici ne bo znan le kot turi- stični kraj in ne bo znamenit le po tem, da je z njim povezano ime srednjeveškega kronista Jakoba Unresta, ki je v 15. stoletju med drugim opisal tudi slovenski obred ustoličevanja koroških vojvod in ta svoj opis zaključil s stavkom, da je Koroška zares slovenska dežela. Če vas bo pot vodila kdaj v te kra- je ob Vrbskem jezeru, si oglejte ta spomenik naše kulturne zgodovine.

Domej Teodor

Leta nastanka mi ni uspelo do-

DOBRLA VAS

Znamenit obisk pri SPD „Srce“

Bilo je zamegljeno. Od časa do časa je malo rosilo, ko smo v soboto 6. junija dopoldan pri SPD „Srce“ pričakovali obisk mešanega pevskega zbora „Ljubljanske banke“ in folklornega ansambla „Tine Rožanc“. Vsi velikega navala tujcev, ki so binkošne praznike hoteli preživeti na Jadranu, je njih vožnja na Koroško bila zamudna, a končno smo jih le dočakali.

Pod vodstvom organizatorja tega srečanja tov. Ljubo Kobala, je izstopilo 49 članov obeh ansamblov. Predsednik SPD „Srce“ jih je pristočno pozdravil, nakar smo jim po stari slovenski navadi postregli s kmečkim kruhom, domačo zaseko in moštom. Tako okrepčani smo si ogledali Dobro vas; predvsem starodavni samostan s prostrano cerkvijo.

Medtem se je vreme zboljšalo. Ko smo se peljali v smer Globasnice je Matjaževa Peca bila še v oblakih. Iz karavanškega pogorja pa sta se lučila že Ojstra in Topica. Tudi pečine Svete Rozalije — simbol Podjune — so se začele svetlikati skozi meglo. Ustavili smo se v Globasnici, kjer je nekdanji bila rimska naselbina Juena. Obstali smo na mestu, kjer so šele pred leti slučajno izkopali dva, danes muzejično postavljena rimska stebra. Spomnili smo se tudi ljudskega pevca Franca Ledra-Lesijaka, ki ima svoj spomenik postavljen le nekaj metrov stran. Tudi o njegovem življenju smo govorili.

Pot nas je peljala gor k Sveti Rozaliji. Ustavili smo se na sedlu z lepim pogledom na tedaj še zamegljeno Podjuno. Ogledali smo si v skalo vklepane Keltske grobove z vdolbinami kamor so svoji rajnemu polagali živila za oni svet.

Po nekaj minutni hoji smo dospeli na zgodovinski hrib. Oddahnili smo se pod starodavno lipo, ki je gotovo še Turke videla. Mimo cerkve Svete Heme, ki po trditvah arheologov stoji na mestu nekdanjega keltskega svetišča, smo šli proti vzhodu na rob ravnice, na prostor, kjer so Rimljani pozidali svojo versko svetišče. Ker je tu bil škofov sedež, je obstajalo kar iz treh cerkva: Pred tremi leti so tu začeli kopati in doslej izkopali manjšo, a zato lepo opremljeno škofovo cerkev in večjo ljudsko cerkev. Pred škofovo cerkvijo so našli še malo kapelo z znižanim prostorom v sredi, kjer se je krščevalo. Bila je torej krstna kapela.

Vsi podi so obstajali iz dragocenih mozaikov, ki pa so se tekom stoletij več ali manj uničili. Še mi otroci smo jih nabirali ne da bi vedeli, kaj to pomeni. Največ škoda pa so napravili arheologi — amaterji. Tako sem pred pičlim pol stoletjem pri tedanjem dobrolskem notarju dr. Winklerju imel priliko videti krasno zvezdo v velikosti eninpol metra v kvadrat. Bila je nepoškodovana in izkopana verjetno v škofovi cerkvi. Lansko leto so v nekdanji „ljudski cerkvi“ našli okrog 15 m² veliki mozaik, ki pa je že bil zelo poškodovan. Poslali so ga na Dunaj, kjer ga bodo poskusili restavrirati. Potem pride v Globasnico, kjer iz stare ljudske šole nameravajo napraviti muzej. Našli so tudi nekaj zelo dobro ohranjenih grobov, od katerih je najznamenitejši grob nekega škofa, ki je bil pokopan v škofovi cerkvi tako, da so noge položili v skali vdolbeno duplino.

Podali smo se tudi k nekoliko nižje ležeči duplini Svete Rozalije. Ob vzhodu dupline je vrelec z zelo mrzlo vodo. Od tu se je svetišče zalagalo s pitno vodo. Vrelec se iztaka v preko 2000 let staro, še od Keltoz izdobljeno kameno posodo, ki pa je tako velika, da je še nihče ni mogel odnesti dasi ravno je gornji rob lepo okrašen. Voda ima menda čudodelno moč za oči in kdo ne bi imel rad zdravih oči; zato smo si jih močili. Mladina pa je hitelela po stopnicah k kapelici Rozalije, da potegne vrv zvončka, ki menda iz-

polni vse želje, ki si jih pri prvem udaru zvona zaželiš.

Medtem je pri Šternovi družini v Stari vasi, ki skoro v celoti v našem zboru sodeluje, bilo že kosilo pripravljeno. Ko smo hiteli k avtobusu se je tudi iz doline začela dvigati megla in naš pogled je padel na podolgovati hrib pred Klopinski jezerom, na Gradcarco, nekdanje keltsko naselje. Desno od njega, na ojštem hribu, je stal rimski kastel. Danes stoji tam cerkev Svetege Jurja.

Po obilnem kosilu smo se mimo Žitare vasi, Steinacherjeva Miklavca in mimo slapa v Podkanjski vasi, (Wildenstein Wasserfall), kateremu domačini pravijo „curek“, peljali na Apače in od tam na Robeže, kraj kjer je 16. avgusta 1942 bila prva bitka na Koroškem med partizani in SS-policijo. SS je imela pri tem težke izgube. Tudi partizani so imeli dve žrtvi. V spomin na to bitko je po vojni ZKP postavila spomenik, ki pa je bil kmalu razstreljen. Čez leto dni so partizani svojim tovarišem postavili novi spomenik, ki pa ima sedaj mir.

Naša pot je nas peljala preko Mohlič, Kamena in Klopinskega jezera nazaj v Dobro vas. Marsikoga je mi-

„Zilskemu reju“. V težkih zilskih narodnih nošah so se ob spremljavi zilske pesmi po odru zavrteli pari lahkih nog. Dvorana je bobnela od navdušenja. Vse je vpraševalo: Kdo so ti „Tine Rožanc“, ki se znajo tako sukati. Tajnik društva Martin Pandel je stopil na oder ter povedal, da so to amaterji iz Ljubljane, v glavnem študentje, ki da bodo naslednjega dne nastopili v Trstu ter nato odšli v Anglijo in Irsko. V gosteh imamo torej svetovno znane folkloriste. Živahno ploskanje.

V hitrem zaporedju so se nato vrstili pevski nastopi mešanega zbora

Posojilnica Dobro vas vabi na

REDNI OBČNI ZBOR

v nedeljo 21. junija 1981 ob 10.30 uri
v dvorani Kulturnega doma nad Posojilnico Dobro vas.

„Ljubljanske banke“, spet folklor, mešani zbor SPD „Srce“, folklor in zopet zbor banke, kateremu se je pridružil zbor SPD „Srce“. Skupno so pod vodstvom Albina Krajncja še enkrat zapeli „Pozdrav Koroški“. Le skrben opazovalec je mogel v prvih takih zapetih, da pojela dva zbora. Potem pa so zapeli, kot da bi imeli desetero skupnih vaj. Zaključili so seveda morali folkloristi. Občinstvo jih kar ni hotelo odpuščati.

Da bi z gosti ostali čim dalje sku-

V SOBOTO 20. JUNIJA 1981

Borovlje - SAK

Borovlje „pod 23“ — SAK „pod 23“

ob 18.30 uri

ob 16.45 uri

kalo, da bi si ogledal tujsko-prometno vrvenje lega kraja, a čas nam to ni dopuščal.

Ob polni dvorani je ob 20.30 uri program otvoril mešani zbor SPD „SRCE“. Pod vodstvom našega pevovodje Albina Krajncja je zapel njegovo kompozicijo: Pozdrav Koroški, glej vrh Obirja. Nakar je predsednik društva Tinej Wasil pozdravil vse sodelujoče predvsem pa naše goste: Mešani zbor Ljubljanske banke in folklorno skupino „Tine Rožanc“ pod spretnim vodstvom marljive prijateljice koroških Slovencev, Polonce Ovsenk. Prav posebno je njegov pozdrav veljal podpredsedniku „Ljubljanske banke“, tov. Borisu Mikožu, predsedniku sindikata tovarišu Slavko Bemu, predsedniku kulturnega odseka tov. Ljubo Kobalu in predsedniku koroške KP tov. Raimundu.

V svojem pozdravnem nagovoru je predsednik Tinej Wasil omenil, da se prizadevamo za kulturno sodelovanje z nemškimi lokalnimi društvi, a doslej brez uspeha. Zato smo danes tembolj veseli, da imamo v gosteh kulturnike tako odličnih ustanov.

Nato se je predstavil mešani zbor „Ljubljanske banke“ s Prešernovo „Zdravico“ ter Kernjakovo „Rož, Podjuna Zila“. Obe pesmi sta bili z velikim navdušenjem sprejeti.

Nastopila je folklorna skupina k

Slovensko prosvetno društvo „Drabonjak“ na Kostonjah vabi na

KULTURNI VEČER

v soboto 27. junija 1981 ob 20. uri v Kulturnem domu v Vrbi.

Nastopajo: mešani pevski zbor „Podjuna“ iz Pliberka, moški pevski zbor „Kralj Matjaž“ iz Libuž, pevsko-instrumentalna skupina iz Zvabeka in ansambel Jakoba Hirna.

paj, smo se še vsedli v Gregoričovo „Juena“. V vselem razpoloženju so minevale večerne ure. Gostje iz Ljubljane so predstavnikom SPD „Srce“ prinesli dragocena knjižna darila. Tudi naše društvo se je hotelo izkazati, seveda z bolj skromnim poklonom.

Predno smo se razšli je beseda povzel še dr. Luka Sienčnik. Izrazil je svoje veselje nad tem srečanjem; opomnil na težke čase, ko ni bilo tako; ko smo koroški Slovenci, posebno po plebscitu, bili povsem ločeni od mase italijanskega slovenskega naroda, ki ravno vsled svoje malostevilstvi tem bolj rabi trdne medsebojne povezave. Zaključil je z željo, da bi vedno ostali vsaj kulturno trdno povezani, ker edinele to nam jamči naš narodni obstoj.

S kratkimi, jedrnatimi besedami mu je odgovoril podpredsednik „Narodne banke“, tov. Boris Mikož. Tudi on je poudaril potrebo po skupnem kulturnem delu. Za naš narodni obstoj nam je dal zagotovilo z besedami: „Dokler smo mi, boste tudi vi“, kar je vse občinstvo z navdušenjem pozdravilo. Tako smo se razšli polni veselja in upanja.

Breže - SAK 0:0

Tri igre pred koncem prvenstva v vzhodni skupini Koroške spodnje lige se je SAK v soboto popoldne pomeril z moštvom iz Brež/Friesach. Po izenačeni igri — obe moštvi sta imeli nekaj stoočstotnih možnosti, malo pa je manjkalo, da Hobel ni tik pred koncem dal zmagoviti gol — sta si moštvi delili vsaka po eno točko iz neodločenega rezultata. Ta točka pa je SAK-u zadostovala, da je obranil svoje odlično 5. mesto na lestvici. Z igro proti Brežam pa je SAK nadaljeval tudi svojo serijo neporaženih iger na tujih igriščih. V desetih igrah zaporedoma si je slovensko moštvo priborilo najmanj 1 točko. Zadnji dve igri pa znata biti še odločilni za prvenstvo. Po včerajšnji igri proti Dobri vasi na domačem igrišču se bo SAK jutri v soboto v Borovljah pomeril z vodečim moštvom v svoji skupini. Ta igra pa bo morda celo odločala o tem, ali bodo Borovljani prišli v Koroško ligo ali ne. Torej — držimo pesti za SAK.

SAK ML. — POKRČE ML. 3:0

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo: 9020 Celovec/Klagenfurt, St. Ruprechtstraße 19/IV (Sindok), telefon 84 9 24, telex 42086; uprava: 9021 Celovec/Klagenfurt, Gasometergasse 10, telefon 32 550 - Tiska Založništvo in tiskarsko družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

RADIO - TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 19. 6.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Raimund: Kralj gora in sovražnik ljudi — 10.15 Glasbila — 10.30 Poletje v Floridi — 12.20 Klub seniorjev — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Otroška komedija — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Takrat, ko je umrl Charles Walding... — 21.20 Tuja peresa — 22.10 Reklama in šport — 22.20 Učenje in raziskovanje v masovni univerzi — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 20. 6.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Mladina muzicira — 11.25 Učenje in raziskovanje na masovni univerzi — 12.30 Igraj z nami — 13.00 Redakcija — 15.00 Mala čajanka — 17.00 Športna abeceda — 17.30 Hlapon — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Dunaj — Budapest — Budapest — Bacs — 22.00 šport — 22.20 Newport-jazz-festival 1970 v čast Louisu Armstrongu — 23.05 Poročila.

NEDELJA, 21. 6.: 11.00 Ura tiska — 12.00 Igra — gradbeni kamen življenja — 14.55 Uganka grofa Monte Krista — 16.45 Bell konj — 17.15 Pinocchio — 17.40 Otrokom za lahko noč — 17.45 Klub seniorjev — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Avstrijska ljudska glasba — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Mefisto — 22.35 Poročila.

PONEDELJEK, 22. 6.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Ti trda buča — 10.15 Kruh — 10.30 Uganka grofa Monte Krista — 12.20 Čuda sveta — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Lassie — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Živalski svet — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.05 Lisice — 21.55 šport — 22.40 Poročila.

TOREK, 23. 6.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angleški tečaj — 10.00 Avstrijski zvezni konvikt — 10.30 Filmska komedija — 12.00 Risanka — 12.10 Doktor in drage živali — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Oddaja z miško — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Pustolovske zgodbe na malajskih otokih — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Boj v Karibiki — 21.00 Zaželeni otrok — 21.45 Poštenjak in požigalci — 23.20 Poročila.

SREDA, 24. 6.: 9.00 Poročila — 9.05 Oddaja z miško — 9.35 Francoščina — 10.05 Prometna žila Kanalska dolina — 10.35 Vražji fant — 12.15 Boj v Karibiki — 13.00 Redakcija — 17.00 Lutkovna predstava — 17.30 Viki in močni možje — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Popi — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Idealni mož — 22.10 Poročila.

OBVESTILO

Pokojninska zavarovalnica
dežele Zgornje Bavarske
(Oberbayern) obvešča, da bo
imela v sredo 24. junija uradne
ure od 8. do 15. ure v
Karfreitstraße 24 v Celovcu.
Na to možnost opozarjamo
zlasti nekdane naše izseljen-
ce, ki so bili izseljeni v Nem-
čiji.

CETRTEK, 25. 6.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Cerkev med oblastjo in Jezusom — 10.30 Idealni mož — 12.00 Očetje klamote — 12.15 Waltonovi — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Marco — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 TV kuhinja — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Sončni konji — 21.05 Pustolovski film — 21.50 šport — 23.30 Poročila.

SLOVENSKE ODDAJE RADIO CELOVEC

PETEK, 19. 6.: 14.10 Koroški obzornik — „Spominjamo se“.

SOBOTA, 20. 6.: 9.45 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 21. 6.: 7.05 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 22. 6.: 14.10 Koroški obzornik — Napoved sporeda — Iz ljudstva za ljudstvo.

TOREK, 23. 6.: 9.30 Land an der Drau — Dežela ob Dravi — 14.10 Koroški obzornik — Otroci, poslušajte! — Mladi pojo in igrajo.

SREDA, 24. 6.: 14.10 Koroški obzornik — Veseli val.

CETRTEK, 25. 6.: 14.10 Koroški obzornik — „Lajze Slak in Frantje s Praprotna“.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 19. 6.: 17.15 Poročila — 17.20 Rdeča zora, otroška nadaljevanka — 17.45 Obzornik — 18.25 Vidiki socialnega dela — 18.55 Cilek — 19.10 Risanka — 19.15 Cilek — 19.24 TV nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije — 20.55 Kmetika za poletje — 21.00 Buddenbrookovi — nemška nadaljevanka — 22.00 V znamenju — 22.15 Nočni kino: Kdo bi vedel, italijanski ško-španski film.

SOBOTA, 20. 6.: 8.00 Poročila — 8.05 Vitec na obisku: Morski zakladi — 8.20 Kipitan Kuk, slovaška pravljica — 8.30 Zbiranje — K. Grabelšek: Moje akcije — 8.45 Čas za pravljice, otroška oddaja — 9.15 Pisan svet — 9.50 Jezik v javni rabi — 10.00 Dve himni za eno srce, dokumentarna oddaja — 10.30 Bolnišnica na koncu mesta — češka nadaljevanka — 11.35 Poročila — 12.20 Poročila — 12.25 Jakec in filozof — japonski risani film — 18.50 Naš kraj — 19.05 Zlata ptica — 19.10 Risanka — Cilek — 19.24 TV nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — Dober večer, zabavno glasbeno oddaja — 20.55 Cirkus — 21.20 Veliki Jake, ameriški film — 22.55 TV kašpot — 23.15 Poročila.

NEDELJA, 21. 6.: 9.15 Poročila — 9.20 Zamova ulica, otroška serija — 10.20 Tala nadaljevanka — 11.10 TV kašpot — 11.30 Narodna glasba — 11.58 Mozaik — Kmetijska oddaja — 13.00 Pojo naj ljudje — prenos pevskega tabora šentvid pri Stični — 15.40 Portret Dobriše Smiljančič, dokumentarna oddaja — 16.25 Poročila — 16.30 Karna oddaja, francoski film — 18.00 Športna lovodja, francoski film — 18.00 Športna poročila — 18.10 Primorska poje — 19.10 Risanka — 19.15 Cilek — 19.22 TV nocoj — 19.24 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Tobačna pot, nadaljevanka — 20.45 Galapagos, potopisna reportaža — 21.15 V znamenju — 21.35 športni pregled.

PONEDELJEK, 22. 6.: 17.00 Poročila — 17.05 Glasba za cicibane — 17.30 Zgodba o deklaciji in mlinu, jugoslovanski poljudnoznanstveni film — 18.00 Človek in duševna stiska — 18.20 Na nevrološki kliniki, oddaja iz cikla Ob letu invalidov — 18.35 Obzornik — 18.45 Mladinska oddaja — 19.10 Risanka — 19.20 Cilek — 19.24 TV nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Kato Vrankovič, predstava SSG Trst — 21.20 V znamenju — Ali se med seboj dovolj poznamo.

TOREK, 23. 6.: 17.15 Poročila — 17.20 Kipitan Kuh, slovaška pravljica — 17.30 Jugoslovanski narodni pesmi in pesni: Ples — 18.00 Ko utihne šolski zvonec — 18.30 Obzornik — 18.40 Mostovi-Hidak, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost — 18.55 Knjiga — 19.10 Risanka — 19.15 Cilek — 19.24 TV dnevnik — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Aktualno — 20.55 Bojni tovariš Hans Behmer, vzhodnonemška nadaljevanka — 22.30 V znamenju.

SREDA, 24. 6.: 17.25 Poročila — 17.30 Besede in slika — 17.45 Pionirji modernega kiparstva, angleška kulturno-dokumentarna serija — 18.15 Okrogli svet — Peter Obzornik — 18.40 Zapisi za mlade: Cilek — Lipar — 19.10 Risanka — 19.15 Cilek — 19.25 TV nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Film tedna: Učitelj, kubanski film — 21.55 Miniature: Slikajoči pesnik Miha Maleš — 22.25 V znamenju.

Prosvetno društvo v Velikovecu vabi na

IZOBRAŽEVALNI IZLET V SALZBURG

v nedeljo 21. junija 1981. Na spored je ogled kulturnih znamenitosti tega mesta in obisk pri koroških bogoslovcih.

Odhod: ob 6. uri iz Sentruperta (gospodinska šola). Vozni stroški: 160 št. Prijave za izlet sprejema Posojilnica Velikovec, tel. 0 42 32 - 28 65

Križanska kulturna zveza v Celovcu in Katoliško prosvetno društvo „Planina“ v Selah vabita na srečanje

KOROŠKIH VIŽARJEV

v nedeljo 12. julija 1981 ob 14. uri v farni dvorani v Selah.

Nastopajo domači ljudski godci in pevci iz Zile, Roža in Podjune.

Strokovna šola za ženske poklice za vodo žolskih sester v Sentpetru pri Sentjakobu v Rožu vabi na

ZAKLJUČNO PRIREDITEV

v sob. 20. in ned. 21. junija 1981 s priložnostjo ob 14.30 uri. Nudimo bogat in pester spored. Od sobote popoldne do nedelje ob 18. uri si lahko ogledate razstavo žolskih izdelkov učenk.

Menjava denarja

Stanje v sredo 17. junija 1981

Za 100 dinarjev dobite	38.00 št.
Za 100 dinarjev plačate	46.00 št.
Za 100 lir dobite	1.39 št.
Za 100 lir plačate	1.48 št.
Za 100 mark dobite	697.50 št.
Za 100 mark plačate	713.80 št.

Nekaj podatkov o „Obirskem ženskem oktetu“

Lansko leto 1980 je imel OŽO kar 37 nastopov, tako nekaj važnejših: na občnem zboru avstrijsko-jugoslovanskega društva v Celovcu; na Dunaju v jugoslovanskem klubu; na RTV v okviru oddaje „Spoznavaj svet in domovino“, v Stari Gorici skupaj z oktetom bratov Pirnat, oktetom Jelovica i. dr.; v Štandreu pri Gorici; v Kotljah; na Prevaljah; v Pliberku; v avli slovenici; v Šentilju; v Dupljah pri Trziču; v Beljaku; v Dolenjskih Toplicah skupno s še 35-imi okteti; v Šentjakobu v Rožu z napovedovalcem filmskim igralcem Borisom Kraljem; na Radišah; v Radovljici; v Logatcu skupaj z Ljubljanskim oktetom idr.; v seniorensklubu v Železni Kapli; na Kernjakovi proslavi v Celovcu decembra 80; v Ljubljani-Bežigradu; v Šentjakobu pri Ljubljani itd. ...

Posebnost pa je bilo snemanje prvega tv-filma v ljubljanski tv-hiši lani junija in snemanje drugega tv-filma na Šenkovi domačiji na Jezerskem lani septembra v režiji znane Majne Sevnik in organizaciji Marjana Stareta. Oba filma so že večkrat oddajali na Ljubljanski televiziji

OBIRSKI ŽENSKI OKTET pride v svojem šestletnem obstoju doslej še vedno na povprečje štirinajstrednih nastopov, četudi je bilo letos doslej le enajst nastopov, ker ni mogel sprejeti nad deset vabil v teh zadnjih mesecih zaradi terminskih težav ...